

Vårt hållbarhetsarbete 2017

Nolato på 15 sekunder

Nolato är en svensk, börsnoterad koncern med 7.200 anställda i Europa, Asien och Nordamerika. Nolato utvecklar och tillverkar produkter i polymera material som plast, silikon och TPE till ledande kunder inom medicinteknik, läkemedel, konsumentelektronik, telekom, fordon och andra utvalda industriella sektorer.

Nolatos affärsmodell bygger på ett nära, långvarigt och innovativt samarbete med kunderna. Genom ledande polymerteknologi, bred kompetens och högeffektiv produktion strävar Nolato efter att skapa mervärde för såväl kunder som aktieägare.

Nolatos hållbarhetsrapport 2017

Nolato har valt att i årsredovisningens förvaltningsberättelse redovisa ÅRL:s krav 6 kap 1§, enligt rekommendation i BFN U 98:2 avseende miljöinformation. I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ upprättas den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport i form av detta dokument.

Innehåll i Nolatos Hållbarhetsrapport 2017

Koncernchefens inledning	3
Nolatokoncernen i korthet	4
2017 i korthet	6
Hållbar utveckling – ansvar och möjligheter	7
Mål och nyckeltal	12
Miljöansvar	14
Socialt ansvar	20
Affärspartners och andra intressenter	22
Ekonomiskt ansvar	24
Risker och möjligheter	25
Många aktiviteter under ett år	26
Om hållbarhetsrapporten	27
GRI-redovisning	28
COP-redovisning, FN Global Compact	31
Definitioner och ordförklaringar	33

Nödvändigt, intressant och utmanande

Imponerade tillväxt

Vi hade en imponerande tillväxt under 2017 och lyfte försäljningen till en ny nivå. Det är glädjande att samtliga affärsområden visar en mycket god tillväxt som är driven av en stark efterfrågan hos våra kunder och Nolatos attraktiva erbjudande. Framgångarna som uppnåddes under året är ett resultat av utmärkta insatser av våra engagerade och kompetenta medarbetare. Jag är också imponerad av det engagemang medarbetarna visar i frågor som rör hållbar utveckling.

Ansvarsfullt företagande

Jag tillhör en generation där miljöfrågorna alltid funnits på agendan. Vi har blivit matade med information om försurning, luftföroreningar, miljögifter, nedskräpning, slöseri med naturresurser och utrotning av växter och djur. I en del fall har situationen förbättrats men tyvärr är det vanligt att problemen bara flyttats till en annan del av jordklotet.

Under det senaste decenniet har begreppet hållbar utveckling vuxit sig allt starkare och förutom ansvar för miljön har perspektivet vidgats till att omfatta sociala och ekonomiska frågor. För oss är detta ingen revolutionerande förändring. Nolato är sedan länge ett globalt företag och ansvarsfullt företagande är en del av vår kultur och vardag.

För oss är arbetet med hållbar utveckling nödvändigt, intressant, utmanande och roligt. Vi ser tydliga kopplingar mellan miljönytta och affärsnytta – ett synsätt som vi delar med många av våra leverantörer och kunder.

Små och stora steg i rätt riktning

Nolato har en tydlig strategi inom hållbar utveckling och begreppet ”ständiga förbättringar” genomsyrar arbetet. I praktiken innebär detta att vi tar både små

och stora steg framåt. Under 2017 vill jag framhålla följande:

- ▶ De långsiktiga målen för energi, klimat och miljöanpassad produktutveckling uppdaterades.
- ▶ Arbetet inom ramarna för Global Compact utvecklades vidare och koncernmålen förankrades i de Globala målen för hållbar utveckling.
- ▶ Investeringar i energismart belysning och produktionsutrustningar bidrog till ökad energieffektivitet.
- ▶ Vi genomförde åtgärder för att minska Nolatos koldioxidavtryck, bland annat energieffektivisering, utfasning av fossila bränslen och inköp av fossilfri el.
- ▶ Under 2017 genomfördes en webbaserad utbildning i affärsetik och Nolatos uppförandekod för samtliga ledande befattningshavare samt kommersiella medarbetare inom försäljning och marknadsföring.
- ▶ Biobaserade plaster testades i olika produktionsprocesser med goda resultat. Potentialen att minska Nolatos och kundernas klimatpåverkan är stor.
- ▶ Vårt sociala engagemang utvecklades vidare, bland annat genom *Employee Care Programme* och *Building Hope Together* i Kina.

Ansvarsfullt företagande är en viktig del av ”Ett Nolato”, dvs ett område där vi kan skapa synergier mellan de tre affärsområdena och förstärka erbjudandet till kunderna. Inom hållbar utveckling vill vi att Nolato ska vara kundens första val som samarbetspartner.

Christer Wahlquist
Vd och koncernchef

Torekov i mars 2018

Christer Wahlquist
Vd och koncernchef

Nolatokoncernen i korthet

Nolato är en svensk, börsnoterad koncern med verksamhet i Europa, Asien och Nordamerika. Vi utvecklar och tillverkar produkter i plast, silikon och TPE till ledande, ofta globala, företag inom tre områden:

Medical Solutions

Medicintekniska hjälpmedel och produkter för administration av läkemedel (t.ex. autoinjektorer, insulinpennor, kateterballonger).

Integrated Solutions

Komponenter och system för snabbväxande teknologiområden, d.v.s utvalda elektronikprodukter för konsumenter, produkter för telekomsektorn samt metoder och material för värmeavledning och skärmning av elektronik.

Industrial Solutions

Produkter till industriföretag (t.ex. fordonskomponenter, hygienprodukter, specialförpackningar, trädgård/skog, möbler).

Vårt erbjudande

Nolato ska vara kundens första val som samarbetspartner.

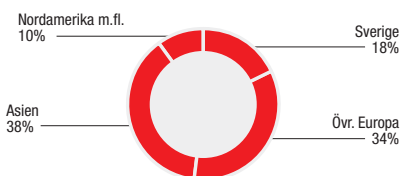
Kunderbjudandet omfattar flertalet teknologier inom det polymera området och inkluderar hela värdekedjan från utveckling till levererad produkt.

Ett Nolato

Begreppet "Ett Nolato" innebär att vi kan erbjuda våra kunder ett totalt erbjudande av teknologier och produkter som våra tre affärsområden bidrar med.

Vår globala närvaro

Omsättning per marknad

- Utveckling, produktion & försäljning
- Försäljning & teknik

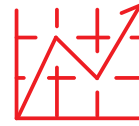

Vår värdegrund

Nolato har en lång tradition av ansvarsfullt företagande och en av våra Grundbultar är att en effektiv affärsverksamhet måste kombineras med etik, ansvar och miljöhänsyn. Dessa områden är därför naturliga och väl integrerade inslag i vår affärsverksamhet. Vi är anslutna till UN Global Compact och redovisar hållbarhetsarbetet enligt GRI.

Vår aktie

Nolato börsnoterades 1984. B-aktierna är noterade på Nasdaq Stockholm, där Nolato är ett Mid Cap-företag i sektorn Industrials.

Vår historia

Bolaget grundades 1938 som Nordiska Latexfabriken i Torekov AB, med varumärket Nolato, som sedan 1982 är företagets namn. Genom organisk tillväxt och förvärv har dagens globala koncern vuxit fram. Fortfarande med huvudkontoret i Torekov, men med största delen av verksamheten utanför Sverige.

Våra medarbetare

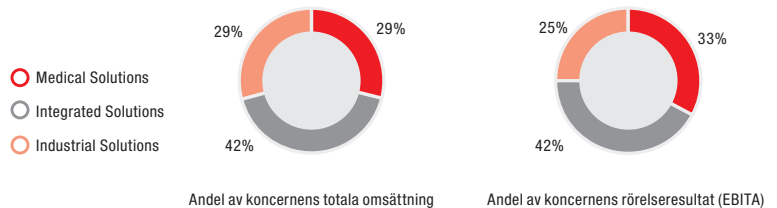
7.200

Medelantalet anställda under 2017 var cirka 7.200 personer. 87 procent var verksamma utanför Sverige.

Våra affärsområden

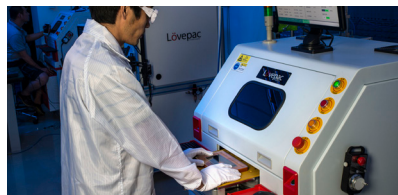
Nolatos affärer skapas inom tre kundnära affärsområden. Även om de alla tre bygger på gemensamma värderingar och teknologier skapar de egna, optimala förutsättningar för framgång på sin respektive marknad.

Medical Solutions

Nyckeltal:	2017	2016
Omsättning MSEK	1 955	1 645
Rörelseresultat (EBITA) MSEK	257	216
EBITA-marginal %	13,1	13,1
Medelantal anställda	1 395	1 157

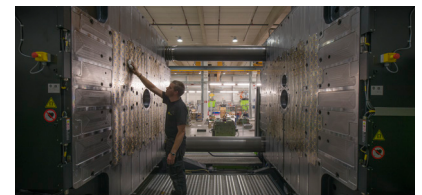
Utveckling och tillverkning av komplexa produkt-system och komponenter inom medicinteknik, diagnostik (IVD) samt avancerade förpacknings-lösningar för läkemedel.

Integrated Solutions

Nyckeltal:	2017	2016
Omsättning MSEK	2 810	1 402
Rörelseresultat (EBITA) MSEK	332	131
EBITA-marginal %	11,8	9,3
Medelantal anställda	4 928	4 480

Utveckling och tillverkning av avancerade kompo-nenter och delsystem för utvalda elektronikpro-dukter för konsumenter och till mobiltelefoner. Inom EMC & Thermal, produkter och system för skärmning och värmeavledning av elektronik.

Industrial Solutions

Nyckeltal:	2017	2016
Omsättning MSEK	1 968	1 409
Rörelseresultat (EBITA) MSEK	195	134
EBITA-marginal %	9,9	9,5
Medelantal anställda	920	775

Utveckling och tillverkning av produkter och pro-duktsystem till kunder inom fordon, hygien, för-packningar, trädgård/skog, möbler och andra ut-valda industrisegment.

2017 i korthet

Ekonomi

Nolatokoncernen uppvisade en god ekonomisk utveckling för 2017. Omsättningen ökade med 51 procent till 6.720 MSEK (4.447). Rörelseresultatet (EBITA) ökade med 67 procent till 763 MSEK (457). Rörelsemarginalen (EBITA) uppgick till 11,4 procent (10,3). Den ökade omsättningen var ett resultat av en kraftig ökning av omsättningen inom samtliga affärsområden, med en exceptionell ökning för Integrated Solutions. Koncernens rörelseresultat ökade också kraftigt framförallt som en följd av den starka försäljningsutvecklingen. Resultatet per aktie ökade till 21,74 SEK (12,77).

Hållbar utveckling

Nolato har en stark värdebas som bygger på att en effektiv och lönsam affärsverksamhet måste vara etisk och hållbar. Under året har frågor som rör etik, socialt ansvar, miljö och arbetsmiljö därför varit väl integrerade i affärsverksamheten. Under 2017 fortsatte arbetet med åtgärder för energieffektivisering, minskat koldioxidavtryck, effektivare avfallshantering och säker arbetsmiljö. Uppdateringen av miljöledningssystemen till ISO 14001:2015 fortsatte och framgångsrika försök med biobaserade plaster genomfördes. Nyckelpersoner utbildades i affäretik och programmen för socialt ansvar i Kina fortsatte (*Building Hope Together, Employee Care Programme*). Många av enheterna hade kontakter med skolor, universitet och det omgivande samhället.

Koncernens hållbarhetsarbete redovisades till Global Reporting Initiative (GRI) och FN Global Compact. I en separat rapport redovisades klimatpåverkan enligt Carbon Disclosure Project (CDP). Årets hållbarhetsrapport uppfyller kraven på obligatorisk hållbarhetsrapport för stora bolag inom EU.

Fortsatt arbete

Under 2018 kommer vi att ha fokus på följande områden:

- ▶ Uppdatering av bolagens miljöledningssystem till ISO 14001:2015.
- ▶ Fortsatta insatser kring effektivare användning av energi, vatten och material. Åtgärder som minskar Nolatos utsläpp av klimatpåverkande gaser.

- ▶ Ökad användning av återvunnen plastråvara och biobaserade (fossilfria) plaster.
- ▶ Förebyggande åtgärder inom hälsa och säkerhet.
- ▶ Samhällsengagemang i Kina samt samverkan med exempelvis skolor och universitet. ■

Nyckeltal på hållbarhetsområdet

	2017	2016	2015
Ekonomiskt ansvar			
Omsättning, MSEK	6.720	4.447	4.726
Rörelseresultat (EBITA*), MSEK	763	457	570
EBITA-marginal, %	11,4	10,3	12,1
Medelantal anställda	7.249	6.418	7.759
Miljöansvar			
Överträdelse av miljö- och arbetsmiljölagstiftning, antal fall	2	0	1
Energiförbrukning, MWh/MSEK omsättning	0,028	0,038	0,035
Vattenförbrukning, m ³ /MSEK omsättning	26,5	36,8	37,9
Utsläpp av klimatpåverkande gaser, ton CO ₂ /MSEK omsättning	7,2	11,5	12,1
Avfall, ton/MSEK omsättning	1,0	1,2	1,1
Certifierade miljöledningssystem, % av totala antalet anläggningar	95	91	95
Socialt ansvar			
Arbetsplatsolyckor, (fall med ≥1 dags frånvaro; fall per miljon arbetade timmar)	47 (3,7)	63 (5,0)	35 (2,3)
Certifierade arbetsmiljöledningssystem, % av totala antalet anläggningar	27	27	30
Kvinnliga medarbetare, %	45	49	51
Utbildning om Nolatos grundbultar och uppförandekod, % av antalet anställda	>90	>90	>90
Tillämpning av etiska och mänskliga principer samt korruption, antal registrerade överträdelser	0	0	0
Utvärdering av leverantörer; genomförda utvärderingar av miljö/socialt ansvar	235	173	134

* EBITA – Resultat före skatt, räntor och avskrivningar på immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsförvärv.

Hållbar utveckling – ansvar och möjligheter

Hållbar utveckling är en integrerad del i Nolatos strategi för tillväxt och värdeskapande och en naturlig del i det vardagliga arbetet. Ambitionen är att bidra till en bättre miljö, skapa affärsmöjligheter, sänka kostnaderna, minska riskerna samt att möta krav och förväntningar från externa och interna intressenter.

Globala initiativ

Sedan 2010 utgör de tio principerna i FN Global Compact en viktig grund för Nolatos hållbarhetsarbete. Principerna tillämpas genom uppförandekoden som utgör en del av Nolatos själ. Koden vägleder chefer och medarbetare i frågor som rör miljö, socialt ansvar och etik.

Synen på näringslivets roll inom hållbar utveckling är under ständig förändring och både stora och små företag förväntas bidra med förebyggande och aktiva insatser. Förväntningarna uttrycks bland annat i FN:s Globala Mål för hållbar utveckling och i näringslivets bidrag ingår bland annat ansvarsfullt uppträdande och utveckling av miljöanpassade produkter och tjänster.

Nolato tillämpar flera globala initiativ kring redovisningen av hållbar utveckling. Den här redovisningen är utformad enligt riktlinjerna i Global Reporting Initiative (GRI G4). Koncernens prestanda inom klimatområdet redovisas enligt Carbon Disclosure Project (CDP). Engagemanget i Global Compact redovisas som ett separat avsnitt i den föreliggande hållbarhetsrapporten (Communication on Progress; se sidan 31).

Kundens första val inom hållbar utveckling

När Nolato grundades 1938 var begrepp som ansvar, ordning, reda och fokus på kundernas krav en del av företagskulturen. Sedan dess har ambitionsnivån stegvis höjts och frågor kring miljö, socialt ansvar och etik är numera en viktig del av Nolatos affär (se figuren nedan).

Ett grundkrav är att uppfylla lagstiftningen inom miljö- och arbetsmiljöområdet, men efterhand har förväntningarna från samhället och koncernens intressenter blivit allt viktigare. Ett exempel är att kraven kring miljö och socialt ansvar ökar hos Nolatos kunder och vi förväntas föra kraven vidare till våra leverantörer. Inom hållbar utveckling vill vi att Nolato ska vara kundens första val som samarbetspartner. Ett annat exempel är medarbetarnas engagemang, där miljöfrågor och sund affärsetik har blivit allt viktigare för att kunna attrahera nya medarbetare.

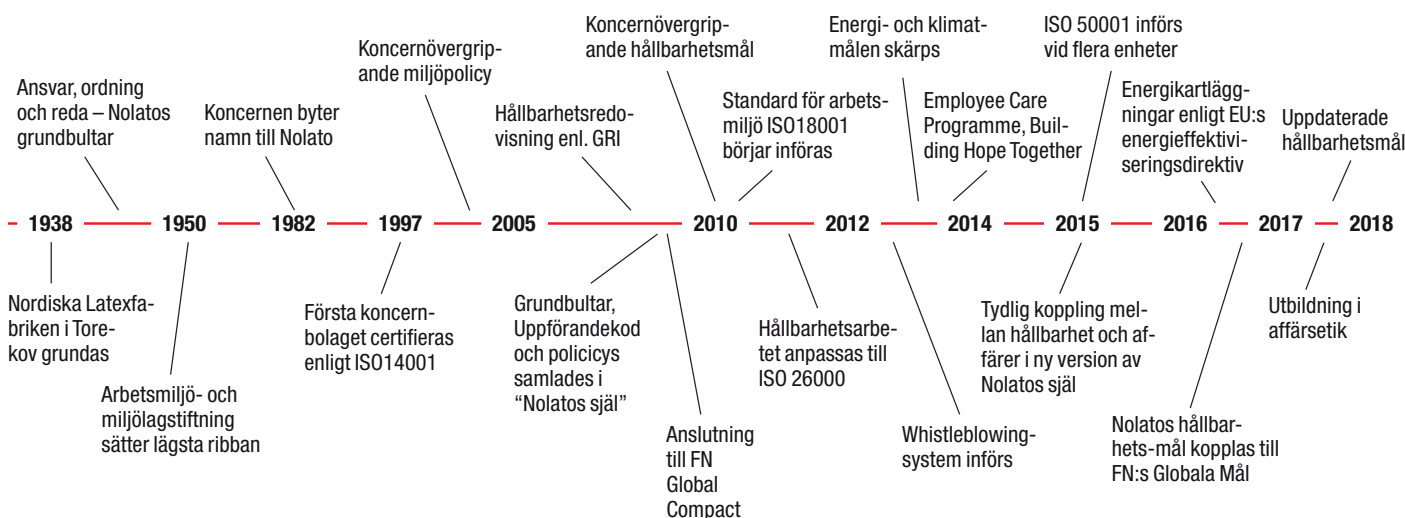
Höjdpunkter under 2017

- De långsiktiga målen för energi, klimat och miljöanpassad produktutveckling uppdaterades. Målen utgör bakgrund för koncernbolagens strategiska hållbarhetsarbete.
- Arbetet inom ramarna för Global Compact utvecklades vidare och koncernmålen förankrades i de Globala målen för hållbar utveckling.
- Energikartläggningarna enligt EU:s energieffektiviseringsdirektiv fortsatte och redovisades till berörda myndighe-

ter. Investeringar i energismart belysning och produktionsutrustningar bidrog till ökad energieffektivitet. Under året genomfördes åtgärder för att minska Nolatos koldioxidavtryck, bland annat energieffektivisering, utfasning av fossila bränslen och inköp av fossilfri el.

- Under 2017 genomfördes en webbaserad utbildning i affärsetik och Nolatos uppförandekod för samtliga ledande befattningshavare samt kommersiella medarbetare inom försäljning och marknadsföring.
- Biobaserade plaster testades i olika produktionsprocesser med goda resultat. Potentialen att minska Nolatos och kundernas klimatpåverkan är stor.
- Certifiering enligt miljöledningssystemet ISO 14001 är en viktig komponent i hållbarhetsarbetet och anpassningen till de nya kraven till ISO 14001:2015 pågår.
- Fortsatt höga ambitioner för hållbarhetsarbetet i Kina, exempelvis genom *Employee Care Programme* (arbetsmiljö, personlig utveckling och delaktighet) och *Building Hope Together* (stöd till en skola i ett fattigt område).
- Aktivt samarbete med universitet och högskolor, bland annat genom examensarbeten inom miljöledning, avloppsvatten och vetenskapligt baserade klimatmål.
- Under året genomfördes 341.000 utbildningstimmar, vilket motsvarar 47 timmar per anställd. ■

Några viktiga steg på vägen till hållbarhet

Strategi och styrning

Förväntningarna på Nolatos insatser inom hållbar utveckling ökar och gäller ansvarsfullt uppträdande, transparens och god affärsetik, men också möjligheterna att utveckla miljösmarta produkter och tjänster. Ansvarsfullt företagande är en av Nolatos Grundbultar och en viktig komponent i koncernens långsiktiga strategi att skapa tillväxt och värde för intressenterna.

Strategi

I Nolatos strategi för hållbar utveckling ingår bland annat följande områden:

- ▶ Vi vill skapa affärsmöjligheter genom ansvarsfullt uppträdande och öppen kommunikation av hållbarhetsarbetet. Affärsmöjligheter uppstår också genom resurseffektiva produktionsmetoder och utveckling av produkter med så låg miljöpåverkan som möjligt. Vi ska helt enkelt vara kundens första val inom hållbar utveckling.
- ▶ Genom förebyggande åtgärder, riskanalyser och investeringar i modern teknik minskar vi risker och kostnader. Frågor som rör energi och klimat har särskild prioritet och här har vi långsiktiga mål. Vad gäller materialanvändningen är målet att öka andelen återvunnen plastråvara och användningen av biobaserade plaster.
- ▶ Genom ISO-standarder och koncept som lean manufacturing, *Medical Excellence** och 5s, skapar vi systematik och trovärdighet i hållbarhetsarbetet.
- ▶ Genom en säker, jämställd och utvecklande arbetsmiljö engagerar vi våra medarbetare. Hållbarhetsarbetet ska vara en faktor som bidrar till att nya medarbetare söker sig till företaget.

- ▶ Nolato ska vara en god samhällsmedborgare och tillämpa sunda affärsprinciper och god etik. Att förebygga korruption är en viktig del i detta arbete och något som vi åtagit oss enligt principerna i Global Compact.
- ▶ Hållbarhetsfrågorna är en del av Nolatos affärsmodell och affärsstrategi.

Styrning och uppföljning

Synsättet och ansvaret för arbetet med hållbar utveckling beskrivs i Nolatos Grundbultar och uppförandekod. Uppförandekoden konkretiseras genom tydliga långsiktiga mål inom miljö, socialt ansvar och affärsetik. Varje enhet arbetar både med koncernmålen och egna mer detaljerade mål.

Det operativa ansvaret för miljö och arbetsmiljö är delegerat till vd för respektive bolag. Koncernledningen följer upp hur arbetet utvecklas och målen för hållbar utveckling är integrerade i den strategiska planeringen. En representant i Nolatos styrelse har ett särskilt ansvar för dessa frågor. Aktiviteterna följs upp via dialoger med bolagens ledningar samt genom interna och externa revisioner. I samband med hållbarhetsrapporten görs en fördjupad analys av hur lagstiftningen efterföljs, uppfyllelsen av målen, samt hur prestanda och nyckeltal utvecklades under året. ■

Viktiga riktlinjer

Nolatos själ

Nolatos själ sammanfattar koncernens grundläggande värderingar, uppförandekod och policys och kopplar dem till affärsmodellen.

Global Compact

Nolato är sedan 2010 anslutet till FN Global Compact, ett ramverk som omfattar tio principer kring miljö, mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden och motverkande av korruption. De tio principerna är integrerade i Nolatos själ.

De Globala målen

Nolatos långsiktiga mål är kopplade till de Globala målen för hållbar utveckling som introducerades av FN under 2015. Genom detta bidrar koncernen till Agenda 2030.

Hållbarhetsredovisning

Nolatos hållbarhetsarbete redovisas enligt lagen om hållbarhetsrapport för stora företag, riktlinjerna i Global Reporting Initiative (GRI), Carbon Disclosure Project (CDP), samt FN Global Compact (Communication on Progress – COP).

Certifierade ledningssystem

Nolatos enheter är certifierade enligt de internationella standarderna ISO 14001 (miljö), ISO 9001 (kvalitet) och där det är tillämpligt enligt branschspecifika ISO-standarder. Vi arbetar också med standarder för arbetsmiljö- och energiledning. Standarden för Socialt ansvar (ISO 26000) ger vägledning i det övergripande arbetet för hållbar utveckling.

* *Medical Excellence* är ett arbets- och förhållningssätt inom affärsområde *Medical Solutions*, med målet att skapa en verksamhet i världsklass.

Väsentlighetsanalys

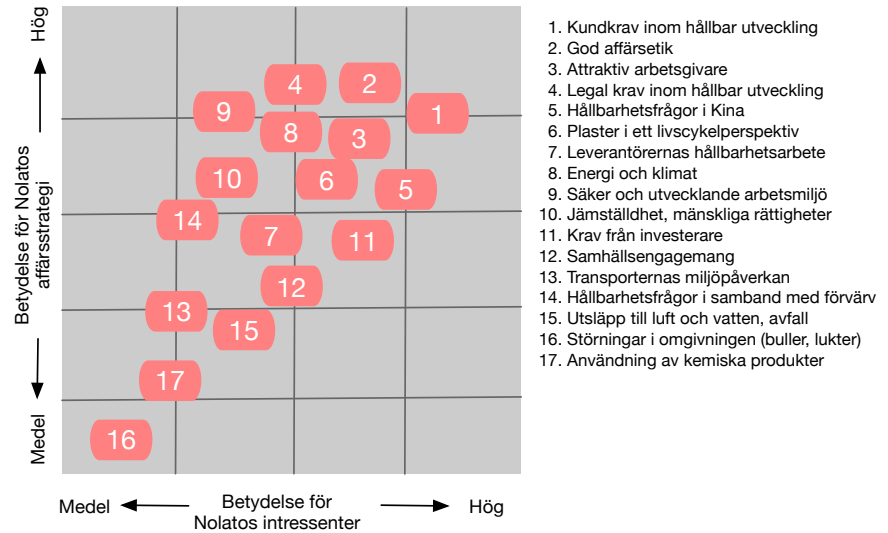
Risker och möjligheter

Inom ramarna för ISO 14001, OHSAS 18001 och ISO 50001 arbetar Nolatos verksamheter med att identifiera och hantera frågor som rör miljö, arbetsmiljö och energi. Här rör det sig inte bara om att identifiera risker utan också söka efter möjligheter inom hållbar utveckling. Detta är något som bland annat lyfts fram i den nya versionen av ISO 14001.

Analyserna av risker och möjligheter – i kombination med krav och förväntningar från olika intressenter – utgör bakgrund till väsentlighetsanalysen. Den utformas enligt riktlinjerna för hållbarhetsrapporten (GRI G4) och utgör bakgrund till vilka områden som fördjupas i hållbarhetsrapporten och vilka GRI-indikatorer som används. Diagrammet visar områden som under 2017 identifierades som väsentliga och hållbarhetsrapporten beskriver hur dessa områden styrs och följs upp.

I slutet av rapporten (sidorna 28–30) finns en redogörelse för de GRI-indikatorer som vi refererar till.

Väsentlighetsanalys 2017

1. Kundkrav inom hållbar utveckling
2. God affärsetik
3. Attraktiv arbetsgivare
4. Legal krav inom hållbar utveckling
5. Hållbarhetsfrågor i Kina
6. Plaster i ett livscykelperspektiv
7. Leverantörernas hållbarhetsarbete
8. Energi och klimat
9. Säker och utvecklande arbetsmiljö
10. Jämställdhet, mänskliga rättigheter
11. Krav från investerare
12. Samhällsengagemang
13. Transporternas miljöpåverkan
14. Hållbarhetsfrågor i samband med förvärv
15. Utsläpp till luft och vatten, avfall
16. Störningar i omgivningen (buller, lukter)
17. Användning av kemiska produkter

Inför årets väsentlighetsanalys inbjöds en handfull av koncernens bolag att lämna synpunkter och utforma ett diagram som beskriver deras situation. I en del fall gav bolagen vissa frågor annan prioritet än vad som redovisas i den koncernövergripande väsentlighetsanalysen. Som helhet var man dock överens om att väsentlig-

hetsanalysen gav en rättvisande bild av vilka områden som bör prioriteras på koncernnivå. I årets analys har vi gjort några smärre modifieringar i anslutning till områden som rör Nolatos uppdaterade mål. ■

Värde för intressenterna

Nolato påverkas av flera intressentgrupper som presenterar krav och förväntningar inom hållbar utveckling. Uppfattningen om vilka intressenter som är betydelsefulla –

och vad de anser som väsentligt – baseras på erfarenheter och mångåriga affärsmissiga relationer, men också av händelser som varit aktuella under verksamhetsåret. Dialogen med intressenterna genomförs på flera sätt och omfattar bland annat ut-

vecklingssamtal med medarbetare, kundnöjdhetsmätningar, analytiker möten och samarbeten med kunder, leverantörer och entreprenörer. ■

Översikt av intressentdialogen 2017

Intressent	Nyckelfrågor, krav och förväntningar	Skapat värde
 Kunder	Nolatos bolag berörs av kundkrav inom hållbar utveckling. Kraven omfattar exempelvis miljöledningssystem, förbjudna kemiska ämnen, miljövarudeklarerationer, produktmärkning, uppförandekod, samt att specifik lagstiftning ska uppfyllas.	Under 2017 genomförde kunderna uppföljningar vid ungefär 70 procent av koncernens bolag. Utfallet blev i huvudsak positivt och resultaten används för att vidareutveckla hållbarhetsarbetet och stärka relationerna med kunderna. Verksamheterna i Kina och Malaysia är certifierade som Sony Green Partner.
 Medarbetare	Hälsa, säkerhet, löner, förmåner, sociala förhållanden, trivsel och utvecklingsmöjligheter.	Vi genomförde medarbetarsamtal och erbjöd utbildning, kompetensutveckling och friskvård. Förebyggande arbetsmiljöåtgärder gavs hög prioritet och olycksfallsfrekvensen var fortsatt låg. <i>Employee Care Programme</i> utvecklades vidare i Kina. Under året betalade Nolato 1.534 miljoner kr i löner till medarbetarna.
 Leverantörer	Nolato strävar efter att ha långsiktiga och öppna relationer med leverantörerna. Syftet är att säkerställa rätt kvalitet, finansiell stabilitet och hållbar utveckling för båda parter. Leverantörerna förväntar sig konsekventa och tydliga krav.	Leverantörerna informerades om Nolatos uppförandekod och vi förväntar oss att de delar koncernens värderingar. Vi utvärderade leverantörernas hållbarhetsarbete och genomförde cirka 235 enkäter och revisioner. Leverantörerna uppfyllde på ett acceptabelt sätt koncernens krav. Under 2017 betalade Nolato 4.495 miljoner kr till sina leverantörer.
 Ägare	Minska risker, skapa affärsmöjligheter samt uppvisa ett trovärdigt och framåtriktat hållbarhetsarbete.	Integrationen av hållbar utveckling i strategier och vardagsarbetet skapade värde för ägarna. Med hjälp av hållbarhetsrapporten gavs aktieägare och potentiella investera möjlighet att utvärdera koncernens hållbarhetsarbete. Nolatos aktiekurs steg med 105 procent under 2017. Aktieutdelningen förväntas uppgå till 329 miljoner kr.
 Samhälle	Samhällsengagemang är en del av Nolatos kultur och något som förväntas i de lokalsamhällen där vi är verksamma. Som ett globalt företag förväntas vi genomföra åtgärder som bidrar till nationella och globala mål för hållbar utveckling.	Samhällsengagemanget skapade förtroende och intresse för Nolato. Kontakterna med skolor och universitet bidrog till att attrahera framtida medarbetare. Skolprojektet i Kina utvecklades vidare. Genom anslutningen till Global Compact bidrog Nolato till de Globala målen. Under 2017 betalade Nolato 94 miljoner kr i skatter.

Miljöaspekter och miljölagstiftning

Miljöaspekter

Tillverkningen av produkter i polymera material förknippas med ett antal betydande miljöaspekter. Några exempel är användningen av material (plaster, silikongummi, metaller), kemikalier (lösningsmedel, lacker, färger), energi och vatten. Utsläpp av klimatpåverkande gaser och lösningsmedel (VOC), samt uppkomsten av olika typer av avfall, är andra viktiga miljöfrågor. Även indirekta miljöaspekter som rör produkter, förpackningar och transporter är betydelsefulla. Inom koncernen är miljöledningssystemet ISO 14001 ett värdefullt verktyg i arbetet med att systematiskt minska miljöpåverkan.

Miljölagstiftning

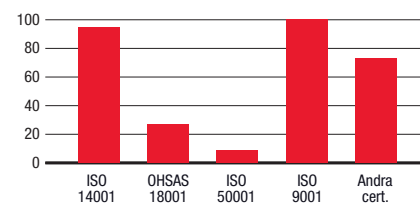
Nolatos bolag berörs av ett stort antal legala krav inom miljöområdet. Det rör sig både om övergripande lagstiftning och specifika villkor för respektive verksamhet. Med hjälp av ISO 14001 identifieras den lagstiftning som är aktuell och bolagen genomför relevanta åtgärder. I ett strategiskt perspektiv är det betydelsefullt att utvärdera risker och möjligheter med kommande lagstiftning, något som koncernen gör genom att delta i nätverk och regelbundna kontakter med olika myndigheter.

I Sverige är samtliga produktionsenheter utom en anmälningspliktiga enligt miljöbalken. Huvuddelen av koncernens enheter utanför Sverige är tillståndspliktiga eller omfattas av liknande krav enligt respektive lands miljölagstiftning. De tillstånds- och anmälningspliktiga verksam-

heternas försäljning utgör huvuddelen av koncernens nettoomsättning.

Vid en handfull anläggningar kommer under 2018 rutinmässiga uppdateringar av miljötillstånden att genomföras. I ett par fall föranleds uppdateringarna av expansion av verksamheten. Vi förväntar oss inte några väsentliga legala eller ekonomiska konsekvenser av förnyelsen av miljötillstånden. I de flesta fall sker regelbunden rapportering till miljömyndigheterna och inspektioner genomförs av tillsynsmyndigheterna. Två mindre överträdelser av miljölagstiftningen registrerades under 2017. Avvikelserna var av formell karaktär och föranledde endast marginella sanktionskostnader.

Certifieringar (% av samtliga enheter)

Certifierade ledningssystem

Redan 1997 certifierades den första anläggningen inom Nolato enligt den då helt nya standarden för miljöledningssystem (ISO 14001). Miljöstandarderna är sedan dess en viktig grundsten i strategin för hållbar utveckling och systematiken, miljörevisionerna och certifikaten skapar förtroende hos koncernens intressenter. Samtliga enheter utom ett bolag som förvärvades under 2016 är certifierade.

För att visa att miljöledningssystemen uppfyller kraven i ISO 14001 genomförs interna och externa miljörevisioner. Inom

Nolato finns 137 (111) interna miljörevisioner som under året genomförde 106 (103) miljörevisioner. Vid 20 (20) tillfällen blev anläggningarna granskade av externa revisorer. Sedan 1996 har ISO 14001 uppdaterats två gånger och den senaste versionen publicerades under 2015 (ISO 14001:2015). Nio av koncernbolagen är nu godkända enligt de nya kraven och ytterligare tolv enheter slutför uppdateringen under 2018.

Samtliga bolag är certifierade enligt kraven i kvalitetssystemet ISO 9001. Närmare 75 procent av enheterna är därutöver certifierade enligt standarder för fordonsindustrin (ISO/TS 16949), medicinteknik (ISO 13485) eller andra standarder. Vid många av anläggningarna är de olika ledningssystemen helt eller delvis integrerade i det övergripande verksamhetssystemet.

Ledningssystem för arbetsmiljö (OHSAS 18001) är infört vid 6 (6) enheter. Standarden kommer under 2018 att ersättas av ISO 45001 och en handfull bolag planerar att införa den nya standarden.

Två enheter inom Nolato Jaycare i Storbritannien är certifierade enligt standarden för energiledning (ISO 50001).

Som riktlinje för det koncernövergripande hållbarhetsarbetet tillämpas standarden för socialt ansvar (ISO 26000). Standarden bygger på sju grundläggande begrepp och beskriver hur en organisation kan arbeta med miljöfrågor, socialt ansvar och etik. ■

Mål och nyckeltal

Nolato bedriver ett omfattande arbete med inriktning på ansvar för miljö, människor och samhälle. Vi är övertygade om att detta skapar nytta för samhället och koncernens affärsverksamhet. De koncernövergripande hållbarhetsmålen är långsiktiga och

är kopplade till FN:s Agenda 2030 och de Globala målen för hållbar utveckling. Koncernens enheter arbetar med ett antal olika lokala miljömål, framförallt inom ramarna för ISO 14001.

Tabellen nedan ger en översikt av hur arbetet med målen utvecklas och hur vi bedömer möjligheten att uppnå dem. Detaljerad information kring utsläppsdata och andra parametrar presenteras på andra ställen i hållbarhetsrapporten. ■

Område	Mål för hållbar utveckling	Utfall
 Energi	Effektivare energianvändning och under 2017 – 2020 strävar Nolato efter en minskning med 20 procent jämfört med genomsnittet för 2011–2012. Det koncernövergripande nyckeltalet är GWh/nettoomsättning och många av produktionsenheterna arbetar med lokalt anpassade mål. Globalt mål: "Hållbar energi för alla".	► Energikartläggningar enligt EU:s energieffektiviseringsdirektiv genomfördes. Vid samtliga anläggningar genomfördes stora och små energisparprojekt, exempelvis investeringar i energieffektivare produktionsutrustningar, infrastruktur och belysning. Det nya målet som infördes under 2017 siktar på ytterligare energieffektivisering fram till 2020.
 Klimat	Utsläppet av den klimatpåverkande gasen koldioxid ska minska med 20 procent under perioden 2017 – 2020 jämfört med genomsnittet för 2011 – 2012. Målet avser de koldioxidutsläpp som uppstår vid användningen av energi. Det koncernövergripande nyckeltalet är ton koldioxid/nettoomsättning och olika typer av lokala mål förekommer. Globalt mål: "Bekämpa klimatförändringen".	► Klimatarbetet baseras på effektivare energianvändning, miljöanpassning av transporter och inköp av el från förnybara källor. Åtgärderna ger positiva resultat men vi är beroende av hur elen och fjärrvärmens produceras. För närvarande är möjligheterna att köpa "grön energi" begränsad i vissa länder. Oavsett detta ser vi möjligheter att fortsätta med konstruktiva klimatåtgärder och har infört ett nytt mål fram till 2020.
 Kemikalier, råvaror och miljöanpassade produkter	Farliga kemiska ämnen ska identifieras och där det är möjligt fasas ut. Andelen återvunna och/eller förnybara råvaror ska öka. Nolato ska delta i projekt med inriktning på att minska miljöpåverkan av befintliga eller nya produkter. Globala mål: "Hållbar industri, innovationer och infrastruktur" samt "Hållbar konsumtion och produktion".	► Under året ersattes ett tjugotal kemikalier och ytterligare en handfull kandidater för substitution identifierades. Försöken med återvunna och förnybara råvaror fortsatte (se artikel på sidan 16).
 Avfall	Avfallsmängden ska kontinuerligt minska i förhållande till nettoomsättningen. Andelen återvunnet avfall ska öka. Här arbetar koncernens enheter med egna mål kring kassationer och hanteringen av avfall. Målen utgör delar av ISO 14001 eller initiativ som 5s och Lean manufacturing. Globala mål: "Hållbar industri, innovationer och infrastruktur" samt "Hållbar konsumtion och produktion".	► I ett långsiktigt perspektiv har andelen avfall som deponeras minskat och andelen som återvinns ökat. Vi tillämpar ett livscykelperspektiv på avfallsfrågorna, exempelvis genom smarta förpackningslösningar som minskar Nolatos materialanvändning, utsläppen från transporterna och kundernas avfallsvolym. Målet ingår i arbetet med ständiga förbättringar och har inte något "bäst före datum".
 Miljöledningssystem	Samtliga enheter ska vara certifierade enligt ISO 14001. Förvärvade bolag ska certifieras inom en tvåårsperiod. Globalt mål: "Hållbar industri, innovationer och infrastruktur".	► Huvuddelen av anläggningarna är certifierade enligt ISO 14001. De produktionsanläggningar som ännu inte uppdaterat sina ledningssystem till ISO 14001:2015 är i slutfasen med arbetet. Ett bolag som förvärvades under 2016 planerar certifiering under 2018.
 Säkra arbetsplatser	Antalet olyckor på arbetsplatserna ska minimeras och här gäller en "nollvision". Samtliga enheter ska ha fungerande system för att registrera och åtgärda near misses (incidenter). Arbetet ska bedrivas systematiskt, exempelvis genom certifierade ledningssystem för arbetsmiljö och säkerhet. Globalt mål: "Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt".	► I ett industriellt perspektiv är olycksfallsfrekvensen låg och ligger under de senaste fem åren i medeltal på 3,1 olyckor med frånvaro per miljon arbetade timmar. För att nå "nollvisionen" krävs dock fortsatta tekniska och organisatoriska insatser. Ett exempel är de system för att registrera near misses som är införda vid samtliga enheter. Systematiskt arbetsmiljöarbete enligt OHSAS 18001/ ISO 45001 är bra verktyg och certifierade system finns vid sex enheter.
 Mänskliga rättigheter och jämställdhet	Inga fall av kränkning av mänskliga rättigheter, diskriminering och tvångsarbete ska förekomma. Fortsatt aktiv information till medarbetare och nyanställda. Globala mål: "Jämställdhet" samt "Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt".	▲ Under året genomfördes utbildningar av medarbetarna om Nolatos själ. Några fall av kränkningar av mänskliga rättigheter registrerades inte. Av koncernens cirka 7.200 anställda är 45 procent kvinnor. Rekryteringen av kvinnliga ledare är en viktig fråga för Nolato. Vid enheten i Ungern fortsatte anställningarna av personer med funktionshinder.
 Antikorruption	Inga fall av mutor, korruption och kartellbildning ska förekomma. Fortsatt aktiv information till medarbetarna. Globalt mål: "Fredliga och inkluderande samhällen".	▲ Vid koncernbolagen genomförs åtgärder för att förebygga korruption. Utbildning, information och diskussioner är viktiga verktyg i arbetet. Under 2017 genomfördes en webbaserad utbildning i affärsetik. Whistleblowing är införd och under året registrerades inga händelser som kan förknippas med korruption och bristande affärsetik.
 Kunder	Kundkrav inom miljö och socialt ansvar ska klaras med god marginal. Globalt mål: "Hållbar konsumtion och produktion".	▲ En stor andel av Nolatos kunder ställer detaljerade krav inom hållbar utveckling. Under året var resultaten av kundernas utvärderingar och revisioner goda. Två anläggningar i Kina och en i Malaysia är godkända enligt kraven i Sony Green Partner.
 Leverantörer	Förbättrad utvärdering av leverantörernas hållbarhetsarbete. Globalt mål: "Hållbar konsumtion och produktion".	▲ Under 2017 genomfördes 235 (173) utvärderingar av leverantörernas hållbarhetsarbete. Leverantörerna uppfyllde Nolatos krav på acceptabel eller god nivå.
 Samhälle, investerare och analytiker	Rapportering ska ske enligt GRI och CDP. Anslutningen till Global Compact ska fortsätta. Genom transparent information inom hållbarhetsområdet ska vi uppnå goda resultat vid utvärderingar av analytiker och oberoende institut.	▲ Aktiviteter kring samhällsengagemang i Kina och på andra platser. Goda resultat vid utvärderingar av hållbarhetsarbetet i affärstidningar och av investerare. Redovisning av klimatpåverkan enligt CDP och redovisning till FN (COP).

▲ Målet uppnått ► Positiv trend, men insatser kvarstår för att nå målet ▼ Negativ trend ► Oförändrad trend

Case – Klimatmål

Vetenskapligt baserade klimatmål

”Parisavtalet är en global överenskommelse om klimatförändringarna som antogs i december 2015. Avtalet innehåller en handlingsplan för att begränsa den globala uppvärmningen till väl under 2 °C. Planen omfattar perioden från och med 2020 och framåt. De viktigaste punkterna i avtalet rör ett långsiktigt globalt klimatmål, att världens länder ska ta fram övergripande nationella handlingsplaner, samt att länderna ska rapportera vilka framsteg de gör för att uppfylla planerna. Ett annat viktig del i avtalet är att utvecklade länder ska bidra med klimatfinansiering för att hjälpa utvecklingsländerna”, berättar Torbjörn Brorson, chef för hållbar utveckling i Nolato och professor vid Lunds Universitet.

”Klimatförändringen är en viktig global fråga som påverkar oss alla. Förväntningarna på näringslivets insatser är höga och företagen kan bland annat bidra med egna klimatmål, handlingsplaner och åtgärder, samt utveckling av klimatsmarta produkter. Nolato har sedan länge ett klimatmål som är satt efter vad som vi anser som rimligt och möjligt att åstadkomma. Begreppet vetenskapligt baserade klimatmål dök upp för några år sedan och jag ville undersöka hur konceptet skulle kunna tillämpas inom Nolato”, fortsätter Torbjörn.

”För att gräva djupare i teorin bakom och tillämpningen av vetenskapligt baserade klimatmål engagerades en student vid Internationella Miljöinstitutet (IIIEE) vid Lunds Universitet. Jelena Mnacakanjan från Ungern fastnade för ämnet och skrev under 2017 en mastersuppsats med titeln Science-Based Targets for a Low Carbon Economy – Drivers and Barriers for Global Companies”.

Initiativet vetenskapligt baserade klimatmål (Science Based Targets) initierades av FN, Världsnaturfonden (WWF) och World Resources Institute och syftar till att förmå världens företag att anta klimatmål i enlighet med FN:s Parisavtal. Så här långt har drygt 320 företag fått sina mål granskade och

godkända och i många fall gör företagen långsiktiga och krävande åtaganden.

Jelena Mnacakanjan konstaterade i sin forskning att Nolato redan har ett avancerat hållbarhetsarbete och att införande av vetenskapligt baserade klimatmål inte skulle få några dramatiska konsekvenser för koncernen. Hon framhåller dock flera fördelar, bland annat ett mer långsiktigt åtagande att minska klimatpåverkan. Andra fördelar är möjligheten att tydligare kommunicera klimatarbetet, samt att utsättas för externa granskningar av hur klimatprestanda utvecklas över tiden. Jelena gav också rekommendationen att Nolato bör utvidga insamlingen av utsläppsdata till att även omfatta transporter, leverantörer, råvaror och andra utsläppskällor som för närvarande inte fullständigt ingår i koncernens redovisning.

”Jelena presenterade ett utmärkt examensarbete som bidrog till ökade kunskaper kring begreppet vetenskapligt baserade klimatmål. För närvarande har vi inte tagit ställning till om Nolato ska ansöka om den här typen av mål. Vi ser både för- och nackdelar med detta och som vanligt har vi ambitionen att inte öka vår administrativa börda. Oavsett detta fanns det en hel del kloka tankar i Jelenas uppsats som vi redan tagit till oss”, avslutar Torbjörn Brorson. ■

Miljöansvar

Teknologier och miljöaspekter

Nolato utvecklar och tillverkar produkter i polymera material som plast, silikon och TPE till kunder inom medicinteknik, läkemedel, konsumentelektronik, telekom, fordon och andra utvalda industriella sektorer. Det vi tillverkar kan vara allt från enskilda komponenter, som kunden själv monterar i sin egen produkt, till kompletta produkter, klara att levereras till kundens kund. Vi utvecklar och tillverkar även egna produkter, exempelvis läkemedelsförpackningar.

Tillverkningssteknologierna omfattar:

- ▶ **Formsprutning** – Teknologi för att tillverka komponenter i plast, silikon och TPE med krav på exakta mått och hög kvalitet. Vår vanligaste produktionsteknologi.
- ▶ **Formsprutblåsning** – Teknologi för att tillverka flaskor och behållare i plast. Vi använder den för att producera läkemedelsförpackningar.
- ▶ **Doppformning** – Teknologi för att tillverka flexibla, lufttäta produkter i latexgummi. Vi använder den för att producera kateterballonger, andningsblåsor och andra liknande produkter.
- ▶ **Extrudering** – Teknologi för att tillverka slang och andra strängformade produkter. Vi använder den för att producera bland annat urinkatetrar samt EMC-packningar.
- ▶ **Stansning** – Teknologi för att tillverka platta produkter i ett eller flera material. Vi använder den för att producera adhesiv, packningar, tätningar och kosmetiska detaljer för kunder inom telekom-, fordon-, medicinteknik- och elektronikindustrin.
- ▶ **Skärmning** – Metoder och material som utvecklats för att uppnå elektromagnetisk kompatibilitet, d.v.s där elektromagnetisk strålning från elektronikkomponenter inte stör varandra. Exempel på produkter hos kunderna som använder skärmning är radiostasstationer.
- ▶ **Vidareförädling** – Vi ger komponenterna önskad finish genom till exempel lackering, dekorering eller metallisering av detaljer på mobiltelefoner, medicintekniska hjälpmedel m.m.

- ▶ **Montering** – Montering av komponenter som skapar en komplett produkt eller ett delsystem. Kan ske helautomatiskt, semiautomatiskt eller manuellt. Automatmontering görs framförallt av medicintekniska hjälpmedel, exempelvis autoinjektorer som monteras helautomatiskt i höga volymer.

I ett livscykelperspektiv orsakar ovanstående teknologier olika typer av samspel med den omgivande miljön – de flesta fall med mycket begränsad negativ påverkan.

Vid produktionsanläggningarna kan de direkta miljöaspekterna kopplas till användningen av energi, råvaror (huvudsakligen plaster) och lösningsmedel. Andra betydande miljöaspekter är uppkomsten av avfall och utsläppen till atmosfären av koldioxid och lösningsmedel.

De indirekta miljöaspekterna omfattar framförallt leverantörernas aktiviteter, transporter och användningen av Nolatos produkter.

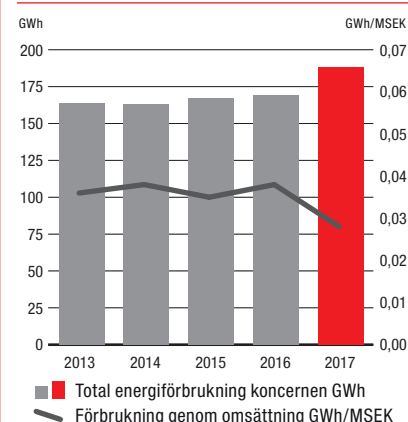
I produkternas sista fas i livscykeln återvinns de som material eller energi men på samma sätt som för andra plastprodukter hamnar en del material på deponier eller sprids i naturen.

⚡ Energi

Energi används till produktionsutrustningar, belysning, ventilation, kylning, transporter, reningsanläggningar och uppvärmning. Nolato använder huvudsakligen indirekt energi i form av elektricitet (86 procent) och fjärrvärme (10 procent). För uppvärmning och driften av reningsanläggningar används vid några enheter eldningsolja, naturgas eller propan. Användningen av eldningsolja utgör ungefär en procent av den sammanlagda energianvändningen och minskar efterhand. Oljan ersätts med värmepumpar eller biobränslen. Andelen fossila bränslen uppgår till cirka 4 procent och inköpt ”grön el” står för 46 procent av den totala energianvändningen.

Under 2017 uppgick energianvändningen till 188 GWh (169) och nyckeltalet, där användningen sätts i relation till försäljningen, visar en nedåtgående trend sedan 2011. Energiförbrukningen för 2017 var cirka ▶

Energiförbrukning

136 MSEK (123). Exempel på insatser som syftar till att öka energieffektiviteten är:

- ▶ **Energikartläggning** – Energikartläggningar enligt EU:s direktiv för energieffektivisering har så här långt genomförts vid tio enheter. Utredningarna visar att det finns goda möjligheter att spara energi. Det kan gälla optimering av ventilation, kylning, belysning och tryckluft. Nolato kommer att fortsätta med kartläggningarna och genomföra kostnads-effektiva åtgärder. Tre enheter kommer att genomföra kartläggningar under de närmsta åren.
- ▶ **Energieffektiv utrustning och processer** – Hydrauliska formsprutor som byts ut mot elektriska maskiner ökar energieffektiviteten och minskar hanteringen av hydraulolja. En dopningsrobot hos Nolato MediTor fortsätter att ge betydande energibesparingar. Produktionsplanering för att utnyttja utrustningarna så effektivt som möjligt och stänga ner utrustningar när de inte används. Kortare cykeltid hos pressar minskar energi-användningen.
- ▶ **ISO 50001** – Införandet av certifierade energiledningssystem (ISO 50001) vid enheterna i Storbritannien sätter fokus på energieffektivisering.
- ▶ **Byggnader och belysning** – Användning av överskottsvärme från utrustningar för att värma lokaler och lagerbyggnader vid Nolato Contour. Installation av system för frikyla minskar energianvändningen vid Nolato Hungary. Utbyte av belysning till LED-lampor genomförs i betydande omfattning. Installation av närvarostyrda sensorer för belysning. Installation av elmätare på strategiska platser i byggnaderna.
- ▶ **Utbildning och engagemang** – Åtgärder för att minimera kassationer och omkörningar, något som samtidigt bidrar till minskad energiförbrukning. Utbildningsinsatser och detaljerad övervakning av energiförbrukningen engagerar medarbetarna i att spara energi.

Utsläpp till atmosfären

Utsläpp av klimatpåverkande gaser

Nolatos utsläpp av den klimatpåverkande gasen koldioxid orsakas av energianvändningen, transporter av råvaror och färdiga produkter, samt av en mängd indirek-

ta aktiviteter hos koncernens leverantörer och kunder.

Redovisningen av utsläppen omfattar framförallt den direkta och indirekta energianvändningen. Utsläppen från transporter, tjänsteresor, leverantörer och användare av Nolatos produkter är inte oväsentliga och vi har nu statistik för de svenska bolagens transporter via landsväg, båt och flyg. Utsläppen uppgår till cirka 1.500 ton per år.

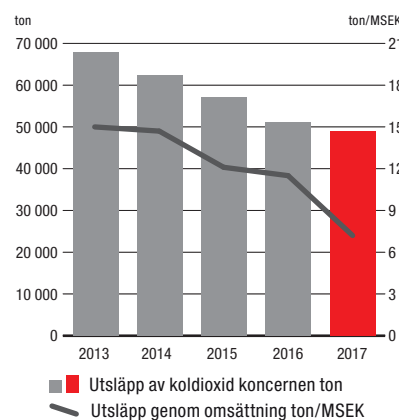
Under 2017 släppte Nolatos produktionsanläggningar ut 48.600 ton (51.000) koldioxid, varav mindre är tre procent orsakades av direkt användning av fossila bränslen. Övriga utsläpp uppstod framförallt vid produktionen av el och fjärrvärme i de länder vi är verksamma. I länder som Kina, USA och Polen används kol i stor utsträckning för elproduktion, något som orsakar betydande utsläpp av koldioxid och som får genomslag i koncernens koldioxidavtryck. Detta gäller framförallt våra verksamheter i Kina. Situationen kring Nolatos koldioxidavtryck påverkas av flera faktorer, exempelvis:

- ▶ **Genom att köpa in fossilfri el till verksamheterna i Sverige och Ungern minskar de indirekta utsläppen av koldioxid med mer än 20.000 ton per år.**
- ▶ **Koldioxidavtrycket minskar genom åtgärder för energieffektivisering, bland annat energikartläggningar och införande av ISO 50001. Även utfasning av eldningsolja och installation av värmepumpar eller biobränslen minskar klimatpåverkan.**
- ▶ **Andra åtgärder rör minskad kassation, bättre avfallshantering, inköp av bränslesnålare fordon, ökad användning av telefonkonferenser och förbättrad logistik.**
- ▶ **Tidigare år har Nolato Jaycare i Storbritannien upphandlat el med nollutsläpp av koldioxid, men under 2017 har även fossilbaserad el ingått i energimixen. Utsläppen ökade därför med cirka 8.000 ton. Bolaget har skrivit på ett nationellt avtal för att motverka klimatförändringar (*Climate Change Agreement*). Avtalet gäller energintensiv industri och genom att minska energianvändningen kan deltagande företag få reducerade avgifter enligt ett Brittiskt system som kallas *Climate Change Levy*.**

Andra utsläpp till atmosfären

Användningen av cirka 360 ton (450) färger, lacker och lösningsmedel gav upphov till utsläpp av VOC (Volatile Orga- ▶

Utsläpp av koldioxid CO₂

nic Compounds) om cirka 55 ton (60). Huvuddelen av dessa ämnen används vid lackering av mobiltelefoner och andra produkter i Beijing. En effektiv reningsutrustning som installerades 2015 medför att utsläppen är ungefär hälften så stora som tidigare. Åtgärderna för att förbättra luftkvaliteten i Beijing uppskattas av de lokala miljömyndigheterna. Så här långt har Nolato inte omfattats av kraven på tillfällig stängning av industriella verksamheter under episoder av kraftiga luftföroreningar i staden.

Det finns drygt 3,1 ton (2,7) ozonnedbrytande ämnen (HFC; F-gaser) i luftkonditioneringsutrustningar och annan utrustning vid ett tiotal produktionsenheter. Något mindre läckage inträffade under året, vilka motsvarade cirka två procent av den installerade mängden. Utsläppen av svaveldioxid och kväveoxider var fortsatt låga och uppgick till 3 ton (4). Utsläppen av stoft och luktande ämnen är försumbara och några klagomål förekom inte under året.

Råvaror och kemikalier

Under 2017 användes vid produktionsprocesserna cirka 38.000 (34.000) ton polymera material. Mer än 97 procent utgjordes av plaster och resten av syntetiskt gummi. Här rör det sig om silikon- och latexgummi som används i produkter inom medicinteknik. Andra material som används i storleksordningen 1.900 ton per år (1.600) är metaller, färger, lacker och lösningsmedel.

I ett antal av koncernens produkter är det krav från kunden att polymeren ska utgöras av jungfrulig råvara. Detta gäller framförallt läkemedelsförpackningar och medicintekniska produkter. Intresset för återvunnen plast framförs av en del kunder, exempelvis för användning i vissa modeller av mobiltelefoner eller i komponenter till fordon. Under året var mängden återvunnen plast cirka 400 (400) ton och det pågår kundprojekt där målsättningen är att öka andelen återvunnet material. Vi har detta som ett koncernövergripande

mål. Vi ser också ett intresse att minska polymeranvändningen i vissa produkter, något som är fördelaktigt både ur kostnads- och miljösynpunkt. Nolato har en uttalad ambition att öka användningen av förnybara råvaror, exempelvis biobaserade plaster (se nedan).

En miljöaspekt som rör de flesta av koncernens bolag är kundernas krav på att produkterna inte får innehålla vissa farliga kemiska ämnen. Vidare är intresset för konfliktmineral fortsatt högt (se Ord-förklaringar och definitioner). Kemiska substanser som identifieras av kunderna, och/eller som identifierats som kandidater för riskreduktion i kemikalielagstiftningen REACH, är prioriterade. I praktiken innebär detta att ett begränsat antal kemiska ämnen är föremål för utfasning eller andra riskreducerande åtgärder. Det rör sig exempelvis om mjukgörande ftalater som förekommer i några komponenter som tillverkas av Nolato. Det pågår kontinuerligt aktiviteter för att minska riskerna med kemiska ämnen och under årets byttes ett

Case – Plaster i miljön

Återvunna råvaror och ”gröna” plaster

Plasterna är ute i blåsväder och kritiken handlar framförallt om plastavfall som hamnar i havet och orsakar skador på fiskar och andra vattenlevande djur. Kritiken rör också att plaster kan innehålla miljö- och hälsofarliga tillsatser, samt att de är tillverkade av fossila råvaror och därmed orsakar påverkan på klimatet.

”Varje år använder Nolato mer än 35.000 ton plaster. Många av produkterna är långlivade och används i fordon, trädgårdsmaskiner, mobiltelefoner, möbler och medicinsk utrustning. Dessa utgör inte något större problem i sammanhanget och produkterna omfattas ofta av lagkrav och väl utvecklade system för återvinning. Det är också osannolikt att till exempel motorsågar, hushållsmaskiner och spolmekanismer till toaletter hamnar i havet”, säger Torbjörn Brorson, chef för hållbar utveckling i Nolato.

”Nolato tillverkar även plastprodukter med kort livslängd. Det rör sig bland annat om konsumentförpackningar för läkemedel och kosttillskott, som vanligtvis hamnar i hushållssoporna och hanteras på ett kontrollerat sätt. Andra exempel är engångsprodukter som används inom sjukvården, men här finns det oftast bra system för insamling och källsortering”.

”Nolato har kommit långt i arbetet med att fasa ut farliga kemiska tillsatser i plaster. Eftersom plast är Nolatos huvudsakliga råvara är vi också noga med att så lite som möjligt hamnar bland avfallet. Det är därför stort fokus på att minska spill och kassationer. Vi har också ett mål att både öka användningen av återvunnen plast och av plaster som inte kommer från fossil råvara, d.v.s. bioplaster”, konstaterar Torbjörn.

”Vi har nyligen testat polyetenplast där råvaran kommer från sockerrör. I stället för att tillverka eten från olja gör man samma molekyl från biologiskt material. I slutändan blir det en identisk polyetenmolekyl med samma tekniska egenskaper som fossil plast. Skillnaden ligger i koldioxidavtrycket som blir mycket litet för bioplasten. Den ”gröna” plasten fungerar alldeles utmärkt i alla våra produktionsteknologier så nu är det bara att övertyga kunderna om att efterfråga materialet”, konstaterar Darren Whitworth, teknisk chef vid Nolato Jaycare. ■

tjugotal kemiska produkter mot alternativ som är mer fördelaktiga ur miljö och hälsosynpunkt.

Lösningssmedelsbaserade lacker är ett annat område där det är fördelaktigt ur hälso- och miljösynpunkt att byta till vattenbaserade produkter. Våra ambitioner kolliderar i bland med kundernas tekniska produktkrav och för närvarande är användningen av vattenbaserade lacker låg.

Vattenfrågor

Nolatos anläggningar använder kommunalt vatten till reningsutrustningar, vissa produktionsprocesser, rengöring, sanitära ändamål och kylning. Under 2017 förbrukades 177.900 m³ (163.700) vatten till en kostnad av cirka 2,9 MSEK (2,4).

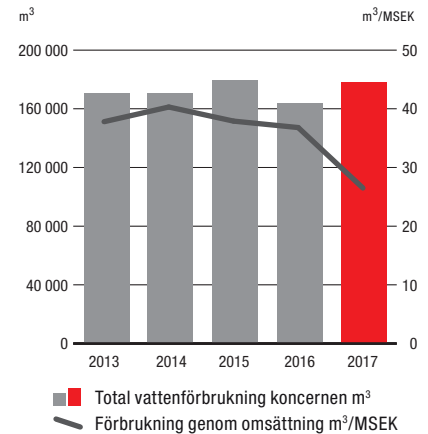
Vid anläggningarna finns tekniska system för att minska vattenförbrukningen,

exempelvis slutna system för kylvatten till formsprutor och andra utrustningar. Det förekommer dock några produktionsprocesser där förbrukningen är hög. Detta gäller framförallt tillverkningen av andningsblåsor i latexgummi i Torekov, som står för cirka 13 procent av den totala förbrukningen.

Vid Nolato i Beijing arbetar flera tusen personer och detta återspeglar sig i att enheten står för drygt 55 procent av koncernens vattenförbrukning. Staden Beijing är identifierad som ett vattenbristområde och bolaget genomför olika åtgärder för att minska vattenanvändningen. Det rör sig bland annat om att engagera personalen, läcksökning och reparation av läckande utrustningar, samt kontroll av att vatten inte förbrukas under perioder då utrustningar och lokaler inte används.

Utsläppen av föroreningar till avloppsvatten är begränsade och utgörs fram-

Vattenförbrukning

Case – Påverkan på avloppsreningen

Smart lösning på problematisk avloppsvattenfråga

Utsläpp av industriellt avloppsvatten till avloppsreningsverk kan medföra problem då vattnet kan innehålla olika typer av kemiska ämnen. Substanserna är specifika för företagets produktionsprocesser och det kommunala reningsverket är sällan utformat för att oskadliggöra sådana ämnen. De kan helt enkelt passera och hamna i havet eller i något vattendrag. Ämnena kan också ansamlas i reningsverkets slam eller störa de biologiska reningsprocesserna.

”Avloppsvattnet från vår anläggning renas i Torekovs avloppsreningsverk. Under flera år har man haft problem med den biologiska reningen och det är framförallt nitrifikationsprocessen som periodvis fungerat dåligt. Fungerar inte den processen släpps för stora mängder kväve ut i havet, något som orsakar övergödning och syrebrist”, berättar Kristian Sandberg, som är kvalitets- och miljöchef vid MediTor.

”Eftersom MediTor släpper ut förhållandevis mycket avloppsvatten från tillverkningen av andningsblåsor var det naturligt att ansvariga vid avloppsreningsverket vände sig till oss. Uppmaningen var att vi måste undersöka avloppsvattnet för att kontrollera om det innehåller ämnen som påverkar nitrifikationsprocessen”.

”Under de senaste åren har vi genomfört flera olika undersökningar och testat reningsutrustning, tyvärr utan något synbart resultat. Det var först när vi kom i kontakt med en verklig specialist på nitrifikationsprocessen som det började hända någonting. Under 2017 etablerade vi kontakt med docent Karin Jönsson på Lunds Tekniska Högskola och hon engagerade studenterna Vidar Aspelin och Jennifer Ekholm att skriva sitt examensarbete om problemen med vårt avloppsvatten”, fortsätter Kristian.

”Vidar och Jennifer kartlade var de olika avloppsfraktionerna uppstår, identifierade riskerna med de kemiska ämnen som används, samt genomförde ett stort antal tester avseende nitrifikationshämning. Det visade sig att lakningsvattnet innehåller flera kemikalier som hämmar nitrifikationen och är därmed en viktig bov i dramat”.

”Studenternas arbete var mycket värdefullt och gav oss möjlighet att genomföra konkreta åtgärder. En av åtgärderna är kopplad till kemikalieanvändningen och den har vi kunnat minska genom att lägga ut vissa processer hos underleverantörer. En annan viktig åtgärd var att optimera lakningsprocessen. Processen syftar till att ”tvätta bort” kemiska ämnen som påverkar andningsblåsornas prestanda. Vi gjorde därför en noggrann utvärdering av hur mycket lakningsvatten som verkligen behövs. En viktig slutsats var att vi numera tillverkar många fler andningsblåsor än tidigare men att vi inte har ökat mängden lakningsvatten. Här fanns det risker för kvalitetsproblem och genom att använda större volym vatten minimeras riskerna. Ökad vattenvolym är också positivt med tanke på nitrifikationshämningen”, konstaterar Kristian Sandberg.

”Efter att vi genomfört båda åtgärderna var det dags för en ny mätning av nitrifikationshämningen. Som väntat hade den sjunkit till acceptabla nivåer. Ett komplext problem verkar ha fått sin lösning och representanten för avloppsreningsverket har godkänt åtgärderna. Självkänt kommer vi regelbundet att undersöka avloppsvattnet för att följa utvecklingen”. ■

förallt av sanitärt vatten. Samtliga produktionsenheter är anslutna till kommunala avloppsreningsverk. Utsläppen av avloppsvatten förväntas normalt inte orsaka någon miljöpåverkan. Ett undantag är vissa kemiska ämnen vid Nolato MediTor i Torekov, som påverkar reningsprocesserna i det kommunala avloppsreningsverket. Under året genomfördes ett samarbete med Lunds Tekniska Högskola med syfte att identifiera störande ämnen och minska påverkan på reningsverket. Projektet utföll väl och bolaget har vidtagit korrigerande åtgärder (se artikel på sid 17).

Avfall

Under 2017 uppkom cirka 6.500 ton (5.200) avfall. Mängden farligt avfall uppgick till 470 ton (430). Ungefär 54 procent (64) av avfallet återvanns som material och 21 procent (14) som energi. Deponeringen av avfall ligger på en fortsatt låg nivå och uppgick till cirka 8 procent (7) av den totala mängden. Det är positivt att andelen avfall som deponeras minskar och andelen som återvinns ökar. Detta är ett resultat av mer krävande lagstiftning i många länder, men kan ytterst kopplas till en mängd förebyggande åtgärder vid Nolatos anläggningar. Systematiken i ISO 14001, lean manufacturing och 5S är viktiga verktyg för att minska kassation och uppkomsten av avfall. Mängden farligt avfall utgjorde 7 procent (8). Kostnaderna för den externa hanteringen av avfallet uppgick till 5,5 MSEK (3,7).

Transporter

Under året var det fortsatt fokus på miljöpåverkan från godstransporterna och tjänsteresorna. Här följer några exempel på genomförda åtgärder:

- ▶ Den centrala upphandlingen av transporttjänster i Sverige omfattar hållbarhetskriterier, bland annat tillgång till utsläppsdata för koldioxid, NO_x, SO₂ och andra luftföroreningar. Även vid Nolato i Kina ställer man miljökrav på transportföretagen och begär bland annat miljömärkta fordon. I Storbritannien använder man som primärt transportföretag ett bolag som är registrerat

enligt The Fleet Operator Recognition Scheme (FORS). Ett initiativ som omfattar lagefterlevnad, säkerhet, effektivitet och miljöskydd.

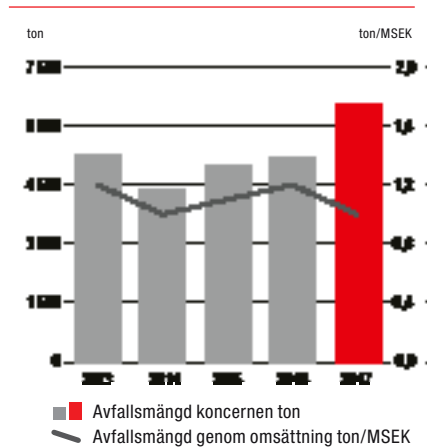
- ▶ Många av koncernbolagen utnyttjar möjligheterna till videokonferenser. Bland annat Nolato Cerbo har installerat system som är öppet för bolag utanför Nolato. Detta minskar bland annat resorna för att besöka leverantörer.
- ▶ Många av bolagen arbetar med att optimera transporter, exempelvis genom ökad fyllnadsgrad i lastbilarna, koordinerade transporter och miljöanpassade rutter. Nolato MediTor har godkänt Nolato Stargard i Polen som direkt leverantör till en kund. Uppskattningsvis minskar detta transportererna med cirka 7.000 km per år.
- ▶ Bulkhantering i stället för hantering av material i säckar minskar antalet transporter. Smarta förpackningslösningar hos Nolato Jaycare minskar antalet transporter mellan Storbritannien och Italien.

Produkter som gör miljönytta

Vår ambition är att Nolato ska vara kundens första val avseende hållbar utveckling. I samarbetet med kunderna arbetar vi med konceptutveckling, design, materialval, konstruktion, prototyper, produktionsverktyg, volymproduktion och vidareförädling. Produkternas miljöprestanda har blivit en allt viktigare konkurrensfaktor. För Nolato gäller detta bland annat mobiltelefoner, komponenter till fordon, vitvaror och motorsågar samt läkemedelsförpackningar och medicintekniska produkter. Här följer några exempel på pågående projekt och existerande produkter:

- ▶ Nolato Beijing arbetar med en handfull projekt som avser att öka användningen av återvunna råvaror.
- ▶ Hos Nolato Plastteknik pågår ett projekt kring att ersätta förkromning av plastdetaljer med annan teknik. Vidare fortsätter man att ersätta aluminium med plast i fordonskomponenter. Ett annat exempel är en av bolagets bulkprodukter, där resurssnål utformning ger minskad polymeranvändning.
- ▶ Även Nolato MediTor driver projekt för att minska innehållet av PP-plast i vissa

Avfallsmängd

- applikationer, något som är fördelaktigt ur både miljö- och logistiksynpunkt.
- ▶ Nolato Polymer har testat en råvara som innehåller 70 procent biobaserade material. I en ny kundprodukt används redan 20 – 70 procent biomaterial.
- ▶ Nolato Gota och Nolato Lövepac tillverkar komponenter till Volvo Cars motorfamilj Drive-E. Motorerna är cirka 20 procent mer energieffektiva än sina föregångare.
- ▶ Plaster ersätter andra material i fordon, hushållsmaskiner och motorsågar. Resultatet blir exempelvis minskad vikt och bränsleförbrukning.
- ▶ Nolato Jaycare i Portsmouth tillverkar behållare för att ta hand om riskavfall inom sjukvården (Sharpak) och målet är att globalt etablera Sharpak som det främsta valet för klinisk avfallshantering.
- ▶ Nolato MediTors miljöanpassade andningsblåsor ger lägre polymeranvändning och minskat koldioxidavtryck. Bolaget erbjuder även ftalatfria andningsblåsor.
- ▶ Nolato Jaycare i Newcastle har framgångsrikt testat tillverkning av produkter som består av fossilfri polyetenplast, alltså plast som framställs av biobaserad etylenråvara.
- ▶ Nolato deltar i utvecklingen av produkter inom miljöteknik, t.ex. bränsleceller.
- ▶ Nolato Lövepac har utvecklat miljövänliga fällor för vägglöss. I stället för bekämpningsmedel används ”strips” med mörka skrymslen som lössen söker sig till och där möter sitt öde då de exponeras för kiseldioxid från alger.
- ▶ Nolato Cerbo tillverkar läkemedelsförpackningar med mindre mängd plast och därmed lägre koldioxidavtryck.

- ▶ Lövepac Converting samarbetar med forskare vid utvecklingen av produkter som består av zirkoniumdioxid. Zirkoniumdioxid är en keram som är extremt slitstark, motstår kemikalier, har naturlig skönhet och en exceptionellt jämn yta. Dessutom är materialet fullständigt biokompatibelt, vilket innebär att den som bär något som är tillverkat i zirkoniumdioxid inte riskerar allergiska reaktioner.

Olyckshändelser och klagomål

Under 2017 inträffade inga olyckshändelser eller okontrollerade utsläpp till miljön. Det registrerades två klagomål från närboende avseende buller och ljus. ■

Case – Energieffektivisering minskar klimatpåverkan

Energi och klimat är prioriterade områden

Nolato är ett i högsta grad elektrifierat företag och mer än 85 procent av energianvändningen består av el som köps in i de länder där koncernen är verksam. Totalt rör det sig om betydande energimängder som orsakar kostnader för koncernen och påverkan på klimatet. Att hushålla med energin har alltid varit viktigt och sedan många år genomförs olika åtgärder för att öka energieffektiviteten. Den pågående klimatförändringen kräver nu ökade insatser från hela samhället och frågor som rör energi och klimat är därför prioriterade områden för Nolato.

”Under 2017 genomförde vi en energikartläggning vid Nolato Lövepac i Skånes Fagerhult. En viktig drivkraft var naturligtvis att hitta ”energitjuvar”, men kartläggningen var också en åtgärd för Nolato att uppfylla EU:s nya energidirektiv. Med hjälp av energistatistik och energibalans kunde vi tillsammans med energiexperter identifiera de mest energikrävande aktiviteterna vid anläggningen”, berättar Henrik Enoksson, vd vid Nolato Lövepac.

”Kartläggningen visade att det finns en potential att göra förbättringar både vad det gäller energianvändningen och klimatpåverkan. Genom att installera ytterligare värmepumpskapacitet skulle vi kunna fasa ut oljeanvändningen, vilket minskar vårt koldioxidavtryck. Vi upptäckte också att 25 – 30 procent av energianvändningen var mer eller mindre konstant även om det inte förekom någon produktion. Här borde det finnas möjlighet att spara energi. Vidare ska vi naturligtvis arbeta med att öka energieffektiviteten kring belysning, ventilation och tryckluft”, säger Henrik.

”Vid Nolato Treff i Schweiz arbetar vi sedan länge med energifrågorna. Det har självklart att göra med företagsekonomiska skäl men också med

den krävande energilagstiftningen i vårt land. Energifrågorna är dock komplexa och att hitta bra lösningar är inte alltid så lätt. Vi producerar en hel del produkter i plastmaterial som kräver hög temperatur vid bearbetningen. Detta orsakar energiförbrukning både för uppvärmning och kylning. Vidare måste temperaturen i arbetslokalerna hållas på en rimlig nivå. I vår del av Schweiz är värmestillskottet från solen under stora delar av året hög, och i kombination med spillvärmen från utrustningarna, blir det mycket värme att ventilera bort. Genom att installera ett separat kylsystem för produkter som kräver hög processtemperatur, och ett annat system för processer med lägre temperatur, spar vi mycket energi. En annan viktig åtgärd var att installera värmepumpar för utnyttja spillvärmen från kompressorerna. Vi använder nu värmen för att värma upp huvudbyggnaden och har fasat ut användningen av fossil eldningsolja. Ser man på alla energitåtgärder i ett femårs-perspektiv rör det sig om besparingar på mer än 18 procent”, konstaterar Guido Vollrath, vd för Nolato Treff. ■

Socialt ansvar

Under 2017 var medelantalet anställda 7.249 (6.418). Samtliga enheter är helägda av Nolato och följer fullt ut riktlinjerna i Nolatos Grundbultar och uppförandekod. Det praktiska arbetet med personalfrågor i koncernen är decentraliserat. Varje enskilt koncernbolag har därmed ansvar för att hantera frågorna på ett sätt som stämmer överens med koncernens riktlinjer och med respektive lands lagstiftning och kultur.

I totalsiffran över medelantalet anställda ingår cirka 3.000 medarbetare i Kina, vilka är anställda genom bemanningsföretag. Denna anställningsform har främst valts för att underlätta verksamhetens omfattande arbete med rekrytering av arbetskraft för olika projekt och därmed undvika att bygga upp en stor egen rekryteringsorganisation. I enlighet med koncernens uppförandekod omfattas dessa medarbetare enligt samma principer som Nolatos övriga anställda i Kina vad gäller lönesättning, förmåner, arbetstid, arbetsmiljö, socialt ansvar etc.

Uppförandekoden ger vägledning

Nolatos uppförandekod ger tydlig vägledning till hur koncernens affärsprinciper och värderingar ska omsättas i praktiken. Den kan betraktas som en etisk kompass som ska följas av samtliga medarbetare, oavsett arbetsplats eller arbetsuppgift. Koderna gäller även styrelsemedlemmar samt personer som är engagerade i Nolatos verksamhet via kontrakt eller avtal. Uppförandekoden visar även vad vi förväntar oss av våra leverantörer kring ansvarsfullt företagande.

Alla har rätt att låta sig företrädas

Samtliga anställda i Nolato har rätt att företrädas av fackföreningar, liksom rätt till kollektivavtal. I Sverige och Kina omfattas större delen av de anställda av kollektivavtal. Vid enheterna i övriga länder finns inte några fackföreningar eller kollektivavtal, vilket speglar den normala situationen i dessa länder.

Jämställdhet och motverkande av diskriminering

Jämställdhetspolicyen är en integrerad del av Nolatos uppförandekod och de vardagliga aktiviteterna inom området är delegerade till ledningen för de lokala bolagen. Jämställdhetsarbetet bedrivs enligt bolags-

gens jämställdhetsplaner och omfattar aktiviteter som syftar till skapa balans mellan män och kvinnor vid anställning och karriärutveckling samt åtgärder som bland annat skapar möjligheter åt funktionshindrade. Formella jämställdhetsplaner finns vid ungefär två tredjedelar av enheterna och under året genomförde ett tiotal enheter åtgärder som främjar jämställdhet, exempelvis i samband med rekrytering.

Andelen kvinnor bland de anställda var under året 45 procent (49). Balansen mellan antalet män och kvinnor varierar mellan olika länder och i Sverige, Storbritannien är det överviktigt för manliga medarbetare. I Ungern, Kina, Polen och Rumänien råder motsatt förhållande. I Nolatos styrelse är andelen kvinnor 30 procent (22) och i koncernledningen 0 procent (0). Bland övriga ledande befattningshavare utgörs 29 (27) chefer av kvinnor, vilket motsvarar 20 procent (20).

I enlighet med åtagandet i uppförandekoden arbetar vi för att motverka diskriminering. En målgrupp är funktionsnedsatta och dessa medarbetare behandlas på samma sätt som andra anställda. Personer med funktionsnedsättning arbetar vid enheterna i Beijing (Kina), Göteborg (Sverige), Newcastle (UK) och Mosonmagyaróvár (Ungern). I Ungern har Nolatos insatser fått stor uppmärksamhet och belönats med flera utmärkelser.

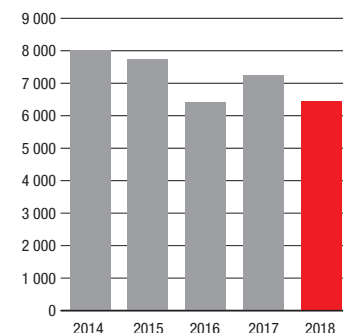
Whistleblowing

För att snabbt få kännedom om avvikelser mot koncernens uppförandekod, eller andra allvarliga oegentligheter, kan medarbetare slå larm om eventuella oegentligheter utan att riskera repressalier och påtryckningar (whistleblowing). Under 2017 rapporterades inga sådana ärenden.

Utbildning och personlig utveckling

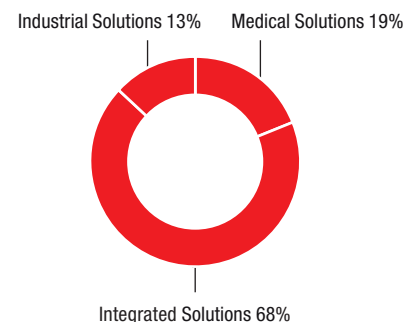
Ett verktyg i personalarbetet är utbildning och vi erbjuder bland annat ledarutveckling och ett stort antal riktade utbildningar kring kvalitet, teknik, uppförandekod, hälsa och säkerhet. Under 2017 deltog medarbetarna i utbildningar som omfattade cirka 341.000 (338.000) timmar, vilket motsvarar ungefär 47 (53) timmar per anställd. Utbildningsinsatserna var särskilt stora i Kina, Ungern, Sverige och USA. Nyanställda är en viktig målgrupp för informations- och utbildningsinsatser.

Medelantalet anställda

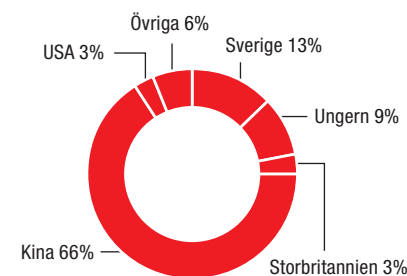
Anställda per affärsområde

Medelantal

Anställda per land

Medelantal

Under 2017 deltog 2.380 (2.050) medarbetare i utvecklingssamtal, karriärutveckling eller annan bedömning av den egna arbetsinsatsen. Medarbetarenkäter genomförs regelbundet vid flertalet av koncernens enheter. Frekvensen är i de flesta fall vartannat eller vart tredje år och under året genomfördes 10 (9) undersökningar. Arbetsklimatet uppfattades överlag som bra och ett antal förbättringsförslag framställdes av medarbetarna. Det rörde sig bland annat om ledarskap, kommunikation och utbildning.

Vi gör särskilda insatser i Kina för att attrahera, behålla och utveckla fast och tillfälligt anställda. Aktiviteterna samlas under begreppet *Employee Care Programme* och i programmet ingår bland annat aktiviteter som rör hälsa, säkerhet, idrott, livsstil och språkundervisning. I programmet ingår också medarbetarenkäter som kompletteras av ett forum där medarbetare regelbundet får möjligheter att framföra åsikter till bolagets vd. E-learning används i hög utsträckning och systemet innehåller 400 moduler kring lean manufacturing, kvalitet, säkerhet, projektledning och andra områden. Genom *Happy Station* deltar chefer och medarbetare varje månad i tävlingar som syftar till att skapa sammanhållning, kreativitet och arbetsglädje. En uppskattad aktivitet som pågått under flera år är en endags tur till centrala Beijing. Under 2017 deltog 1.344 medarbetare i *Beijing One Day Tour*.

Hälsa och säkerhet

Det förebyggande arbetsmiljöarbetet genomförs på ett systematiskt sätt. Vi identifierar risker och orsaker till incidenter och olyckor och vidtar lämpliga åtgärder. Det rör sig bland annat om tekniska förbättringar och utbildningsinsatser. Formella skyddskommittéer finns vid 91 procent av enheterna, vilka omfattar i stort sett samtliga medarbetare. En komponent i det systematiska arbetet är införandet av ledningssystem för hälsa och säkerhet (OHSAS 18001). För närvarande är 6 (6) enheter certifierade och ytterligare åtta planerar certifiering inom något år.

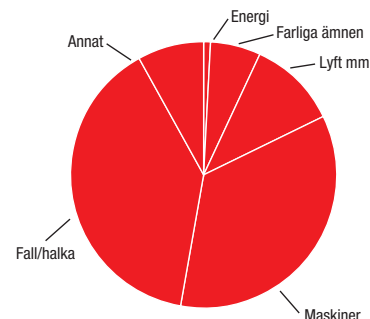
Med tanke på att ISO 45001 kommer att publiceras under 2018 avvaktar flera av enheterna certifiering och kommer i stället att välja den nya internationella arbetsmiljöstandarden. Inom arbetsmiljöområdet inspekterades 8 (5) av enheterna under året av arbetsmiljömyndigheterna. Några mindre avvikelser avseende maskinsäkerhet konstaterades och korrigerande åtgärder har vidtagits.

Under 2017 inträffade 47 (63) arbetsolyckor (Lost Work Case; LWC) som resulterade i en sammanlagd frånvaro om 564 (447) dagar. Vi registrerade inga olyckor som rörde entreprenörer. Som tidigare år var de vanligaste orsakerna skador av tunga lyft, repetitivt arbete, maskiner samt falloolyckor, något som i de flesta fallen gav upphov till begränsad frånvaro. I ett femårsperspektiv ligger frekvensen i medeltal på 3,2 olyckor med frånvaro per miljon arbetade timmar. I ett industriellt perspektiv är detta lågt men det återstår fler åtgärder för att nollvisionen kring olyckor ska kunna uppfyllas. Systemen för registrering av tillbud (*near misses*) utvecklades positivt och är nu införda vid samtliga enheter förutom en nyligen förvärvad verksamhet. Under året rapporterades 689 (583) tillbud som utreddes och där korrigerande och förebyggande åtgärder vidtog.

Utbildningar i miljö och arbetsmiljö är en del av det förebyggande arbetet och omfattade i medeltal 5,8 timmar per anställd (5,0). Nyanställda var en viktig målgrupp. Utbildning i Första Hjälp, kemiska hälsorisker, personlig skyddsutrustning, heta arbeten, truckkörning, brandskydd, ergonomi och maskinsäkerhet är vanligt förekommande.

Nolato Beijing erhöll utmärkelsen *Safety Month Best Practice* från Beijing Business Development Area (BDA). Nolato Hungary fick utmärkelsen *Disabled Friendly Workplace Award* för sina insatser kring funktionshindrade medarbetare. ■

Orsaker till arbetsolyckor

Arbetsrelaterade olyckor

År	2013	2014	2015	2016	2017
LWC *	34	43	36	63	47
LWC per miljon arbetade timmar	2,0	2,9	2,3	5,0	3,7
LWD **	381	929	405	447	564
LWD per miljon arbetade timmar	23	62	27	35	45

* LWC = Lost Work Case (frånvaro \geq 1 dag)

** LWD = Lost Work Day (förlorade arbetsdagar)

Affärspartners och andra intressenter

God affärsetik ska tillämpas

I enlighet med Nolatos uppförandekod och den tionde principen i Global Compact ska våra affärsprinciper kännetecknas av integritet och ansvarstagande. Av uppförandekoden framgår det att:

- ▶ Nolato inte erbjuder eller tar emot gåvor, förmåner eller betalningar som kan påverka, eller uppfattas att påverka, objektiviteten i mottagarens beslut eller som bryter mot lagstiftning och/eller lokala seder.
- ▶ Nolato undviker situationer där lojaliteten mot företaget kan komma i konflikt med personliga intressen. Nolato följer konkurrenslagstiftningen och verkar för rättvis konkurrens. Nolato säkerställer att medarbetare, utan risk för personliga konsekvenser, kan slå larm om väsentliga oegentligheter inom företaget (whistleblowing).

För ett globalt företag är dessa frågor komplexa och synen på vad som är normala affärsprinciper varierar mellan olika länder och kulturer. Inom koncernen används följande metoder för att styra och följa upp hur den goda affärsetiken tillämpas:

- ▶ Nolatos uppförandekod gäller alla och ledningarna för koncernens bolag har ansvaret att föra värderingarna vidare inom sina organisationer.
- ▶ Vi följer löpande upp kostnader, utgifter och intäkter. Vi är särskilt uppmärksamma på etiska frågor i relationer med affärspartners. Normal affärssed i varje land ska beaktas, men om affärsprinciperna inte stämmer överens med Nolatos uppförandekod så ska vi avstå från affären eller vidta andra relevanta åtgärder.

Under året genomfördes en webbaserad utbildning i affärsetik med målgrupperna högre chefer och personal inom försäljning och marknadsföring. Med hjälp av checklistor från Global Compact gör vi årliga utvärderingar hur bolagen arbetar för att motverka mutor. Utvärderingen för 2017 visar att Nolatos uppförandekod styr arbetet och bolagen är fortsatt aktiva för att motverka korruption. Flera bolag rapporterar att de under året utökade sina aktiviteter i leverantörsledet. Årets utvärdering visar att koncernens bolag arbetar

med affärsetiska frågor på samma höga ambitionsnivå som tidigare år. Något fall av mutor, korruption eller kartellbildning registrerades inte under 2017.

Samspel med kunder och leverantörer

Nolatos kunder finns inom branscher där frågor som rör miljö, arbetsmiljö och etik har hög prioritet. Detta gäller exempelvis fordons-, livsmedels-, telekom- och läkemedelsindustrin. Vi kan observera att kraven på oss som samarbetspartner ökar och uppföljningen blir allt effektivare. Kundkraven bidrar på ett konstruktivt sätt till utvecklingen av Nolatos hållbarhetsarbete.

Under 2017 rapporterade i stort sett samtliga enheter kundkrav inom hållbar utveckling (se tabellen nedan). Sett i ett femårsperspektiv är krav som hänger samman med farliga kemiska ämnen (REACH, RoHS) fortsatt viktiga. Det samma gäller krav på att Nolato har infört en uppförandekod och miljöledningssystem. Under de senaste åren har kraven på intyg att det inte förekommer konfliktmineral i produkterna ökat (se *Definitioner och ord-förklaringar* på sidan 33). Konfliktmineral förekommer i några produkter och vi har infört kontrollmekanismer för att säkra att de inte kommer från krigszoner.

Under året granskades 16 (15) av koncernens enheter av kunder inom olika branscher. Sammanlagt rörde det sig om betydande antal frågeformulär och revisioner. Kunderna var överlag mycket nöjda med Nolatos insatser, men några uttryckte önskemål om förbättringar, exempelvis avseende ftalatfria medicintekniska produkter. I Kina ställdes krav på att reducera antalet oövertidstimmar.

Förutom system för granskningar har några av kunderna etablerat system där leverantören kvalificerar sig för ett certifikat inom hållbar utveckling. Ett exempel är Sony Green Partner, som Lövepac Converting, Nolato Beijing och Nolato Malaysia är kvalificerade för.

Som en del av kraven från kunderna förväntas Nolato att överföra motsvarande krav i vår leverantörskedja. Detta görs genom information om Nolatos uppförandekod och kravspecifikationer, samt olika typer av uppföljningar. Vi genomförde under året 235 (173) granskningar av leverantörer med inriktning på hållbar utveckling. Ungefär 180 av utvärderingarna baserades på frågeformulär och vid drygt 50 tillfällen genomfördes formella revisioner. Utvärderingarna visade inte på några risker avseende miljö och socialt ansvar som inte går att hantera, men vi identifierade ett antal områden som bör förbättras. I ett fall avslutades samarbetet med leverantören.

Utvärderingar av leverantörernas hållbarhetsarbete är omfattande och tidskrävande. Vi tillämpar därför en riskbaserad modell för vilka leverantörer som väljs ut för granskning. De detaljerade kriterierna för vilka leverantörer som väljs ut varierar mellan koncernens bolag, men oftast är det nya leverantörer, nyckelleverantörer eller leverantörer med särskilda risker som väljs ut för uppföljning. En betydande andel av Nolatos leverantörer utgörs av globala koncerner inom polymer- och kemiindustrin. Den typen av företag har ofta ett väl utvecklat och transparent hållbarhetsarbete och riskerna anses därför som låga. Vi genomför därför inte detaljerade utvärderingar av sådana bolag. ▶

Andel enheter som rapporterar kundkrav

Kundkrav	Andel enheter som rapporterar hållbarhetskrav från kunderna (%)				
	2017	2016	2015	2014	2013
Införa miljöledningssystem	55	67	55	53	32
Fasa ut farliga kemikalier	32	38	40	42	42
Efterlevnad av REACH och RoHS	96	71	30	37	26
Produktrelaterad miljöinformation	32	52	65	53	42
Följa kundens uppförandekod/CR-krav	64	71	75	79	74
Konfliktmineral	82	80	80	58	0
Andra krav	27	24	25	10	21

Investorerare

Nolatos hållbarhetsarbete analyseras regelbundet av investerare och andra organisationer. Koncernen är fortsatt godkänd enligt Swedbank Roburs kriterier för ansvarsfulla investeringar.

Samhällsengagemang

Nolato samverkar med de omgivande samhällena på de platser där vi har verksamheter. För oss är det viktigt att upprätthålla kontakter med universitet och skolor och visa att Nolato är en attraktiv arbetsgivare. Det kan röra sig om familjedagar, ”öppet hus”, studiebesök, examensarbeten, mässor för arbetssökanden, praktik och utvecklingsprojekt. Här följer några exempel:

♦ Ungefär hälften av enheterna hade kontakter med skolor och universitet, exempelvis studiebesök och praktik. Nolato MediTor deltar i nätverket *Framtidens teknikutbildningar*. Nolato MediTech deltar i projektet *Arkad* vid Lunds Tekniska

Högskola. Nolato MediTor samarbetade med Lunds Tekniska Högskola i ett projekt kring avloppsvattenfrågor (se artikel på sidan 17).

♦ Nolato Contour engagerade sig i den lokala arbetsmarknaden och erbjöd bland annat praktikplatser till studenter. Bolaget deltar också i organisationer inom plastindustrin med inriktning på forskning och utveckling.

♦ Nolato Plastteknik deltar som gästföreläsare vid Chalmers Tekniska Högskola inom lean manufacturing.

♦ Nolato Malaysia stödjer projektet *Green and Health Carnival* vid Science University of Malaysia. Nolato Stargard ordnande en ekologisk utflykt för medarbetare och deras familjer.

♦ Nolato Cerbo deltar i staden Trollhättans *TOPP-projekt* med inriktning på grundläggande utbildning.

♦ Nolato hade under året fortsatt samverkan med *Internationella Miljöinstitutet (IIIEE)* vid Lunds universitet.

♦ I Ungern har anställningen av medarbetare med olika typer av funktionsnedsättning fortsatt. Personer som är syn- och hörselskadade har genom anställningen fått ökad livskvalitet, samtidigt som de gör utmärkta arbetsinsatser i bolagets produktion. Funktionsnedsatta arbetar också vid andra enheter i koncernen, bland annat i Kina.

♦ Nolato ger ekonomiska stöd till skolor, sjukvård, idrottsklubbar och samhällsaktiviteter och i många fall är engagemanget långsiktigt och koncernens medarbetare bidrar med olika insatser. Ett exempel är *Building Hope Together* i Kina där vi under de fem senaste åren engagerat oss i en skola i ett fattigt område ungefär fyra timmar norr om Beijing (se artikel nedan). ■

Case – Samhällsengagemang

Stöd till elever och lärare i Kina

”Under de senaste fem åren har vi engagerat oss i elever och lärare vid en skola i ett fattigt område cirka fyra timmar från Beijing. Skolan har cirka 60 elever i årskurserna 1–6. Eftersom föräldrarna måste arbeta på andra platser i Kina bor många av barnen på skolan. Inom projektet *Building Hope Together* har vi under årens lopp bland annat bidragit med datorer, skrivare, skrivbord, madrasser, sängkläder, kläder och annat som förbättrar undervisningen och underlättar elevernas och lärarnas livssituation”, berättar Anna Wang, som är HR-chef vid Nolatos största produktionsenhet i Kina.

”Nolato bidrar som företag till skolans verksamhet, men utöver detta är det mer än fyrtio medarbetare med familjer som privat engagerat sig i projektet. De besöker skolan och bidrar ekonomiskt till olika insatser, ibland till kläder och böcker men även till elever och familjer som behöver extra stöd. Under

2017 bidrog Nolato och enskilda medarbetare till bland annat skoluniformer, leksaker och mjölk. Lärare och annan personal fick Bluetooth-hörlurar att använda i arbetet och på fritiden”.

”Vi identifierade också fyra elever, som på grund av sjukdom och dödsfall i familjen, behövde extra stöd. Här bidrog Nolatos chefer med pengar och mat och besökte tre av familjerna”, avslutar Anna Wang.

Ekonomiskt ansvar

Rekordår för Nolato

Koncernen affärsområden visade mycket god tillväxt under 2017 och försäljningen steg till en ny nivå. Under 2017 ökade omsättningen med 51 procent till 6.720 MSEK (4.447). Rörelseresultatet (EBITA) ökade med 67 procent till 763 MSEK (457). Rörelsemarginalen (EBITA) låg på 11,4 procent (10,3).

Den ökade omsättningen var ett resultat av en kraftig ökning av samtliga affärsområdens omsättning, med en exceptionell ökning för Integrated Solutions. Koncernens rörelseresultat ökade kraftigt framförallt som en följd av den starka försäljningsutvecklingen. Resultatet per aktie ökade till 21,74 SEK (12,77).

Hållbar utveckling och ekonomi

Under 2017 investerade Nolato 15,2 MSEK (8,1) i åtgärder som bidrar till minskad miljöpåverkan och bättre arbetsmiljö. Drygt 40 procent av investeringarna gällde åtgärder för energieffektivisering och cirka 40 procent gick till det förebyggande arbetsmiljöarbetet.

Miljökostnaderna uppgick till 18,2 MSEK (14,6) och dominerades av utgifter för driften av reningsanläggningar, omhändertagande av avfall, intern administration, samt avgifter till myndigheter och certifieringsbolag. Under året genererade miljöförbättrande åtgärder kostnadsbesparingar på 2,8 MSEK (3,4). Besparingarna uppkom framförallt genom effektivare energianvändning och förbättrad avfallshantering. Kostnaden för vatten och avlopp uppgick till 2,9 MSEK (2,4) och energikostnaden var 136 MSEK (123).

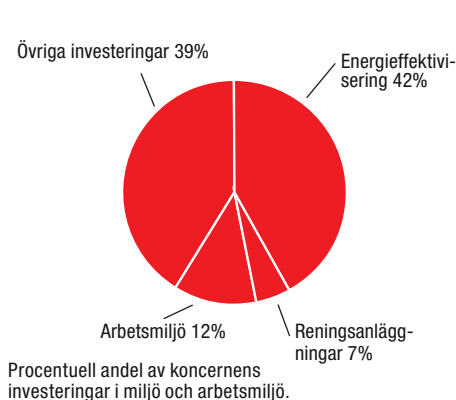
Ekonomiskt värde för intressenter

Nolatos verksamhet skapar ett ekonomiskt värde som fördelas mellan olika intressenter. Det rör sig exempelvis om leverantörer, anställda, aktieägare, kreditgivare och samhället. Se även sidan 10 för mer information om skapat värde för intressenterna. Den svenska företagsskatten uppgick till 22,0 procent (22,0) och den effektiva skattesatsen uppgick till 21,8 procent (23,3). ■

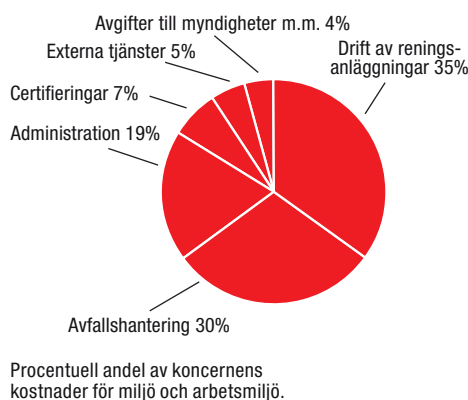
Finansiella nyckeltal

MSEK (om inte annat anges)	2017	2016	2015
Nettoomsättning	6.720	4.447	4.726
Rörelseresultat (EBITA)	763	457	570
EBITA-marginal %	11,4	10,3	12,1
Resultat efter finansiella poster	731	438	555
Årets resultat	572	336	420
Avkastning på sysselsatt kapital %	26,6	20,6	29,6
Avkastning på eget kapital %	29,4	19,0	25,3
Soliditet %	45	47	54
Resultat per aktie SEK	21,74	12,77	15,97
Utdelning per aktie (förslag)	12,50	10,50	10,00
Medelantal anställda	7 249	6 418	7 759

Investeringar i miljö och arbetsmiljö

Kostnader för miljö och arbetsmiljö

Ekonomiskt värde för intressenter

Intressent	2017	2016	2015	Kommentarer
Leverantörer	4 495	2 546	2 752	Ersättning för material och tjänster
Anställda	1 534	1 283	1 250	Löner och förmåner
Aktieägare	329	276	263	Utdelning
Kreditgivare	13	6	7	Räntekostnader
Samhället	94	102	135	Redovisad effektiv skatt koncernen
Summa	6 465	4 215	4 407	

Risker och möjligheter

I Nolatos strategi ingår att genom aktiv och planerad riskhantering fortlöpande minimera riskerna i verksamheten, samtidigt som vi tillvaratar de affärsmöjligheter som ett kontrollerat risktagande innebär. Huvudsakliga inslag i riskhanteringen är identifiering, värdering, styrning, rapportering, övervakning och kontroll. För väsentliga risker finns rutiner för att acceptera, reducera eller eliminera risken.

I Nolatos årsredovisning för 2017 ges detaljerad information om operationella och finansiella risker. Inom hållbarhetsområdet har vi identifierat ett antal risker som kan ha betydelse för koncernens finansiella ställning. Mer krävande miljölagstiftning, skatter, avgifter och andra krav inom miljöområdet kan orsaka betydande kostnader för industriella verksamheter. Även ur ett affärsmässigt perspektiv finns det risker kring miljö och socialt ansvar som uppmärksammats under senare år, framförallt med fokus på egen verksamhet eller leverantörers produktion. Nolato gör regelbundet riskbedömningar och målsättningen är att så tidigt som möjligt identifiera nya risker och/eller kostnader inom miljö, etik och socialt ansvar.

Hållbar utveckling innebär samtidigt många möjligheter för Nolato och genom att integrera frågorna i det strategiska arbetet, produktutvecklingen och marknadskommunikationen försöker vi aktivt ta tillvara dessa möjligheter. Vi vill att kunderna ska se oss som en viktig partner i arbetet för hållbar utveckling.

Miljölagstiftning

Nolatos produktionsenheter har de tillstånd som krävs för verksamheterna och några mer omfattande ansökningar om förnyelse av tillstånd är inte planerade under 2018. Drygt en handfull av enheterna planerar rutinmässiga uppdateringar av sina tillstånd. I Beijing, Kina introducerades skärpta myndighetskrav kring luftföroreningar. Vi mötte de nya kraven genom att under 2014 installera av en avancerad reningsanläggning som minskar lösningsmedelutsläppen.

Med tanke på luftföroreningssituationen i Beijing är risken inte utesluten att myndigheterna vidtar ytterligare åtgärder. Ett exempel är att fler än 1.200 industrier nyligen tvingades tillfälligt stänga ner sin verksamhet under en period av höga luftföroreningar. Nolato omfattades inte

av förbudet och vi tror att satsningen på rening bidrog till detta.

Koncernens enheter uppfyller, där det är tillämpligt, kraven i kemikalielagstiftningen REACH, produktlagstiftningen RoHS, producentansvar för förpackningsavfall, lagstiftningen kring kemikalier (CLP), samt annan relevant lagstiftning inom miljö och arbetsmiljö. Vi ser för närvarande inga ökande risker med avseende på ny eller förändrad lagstiftning. Nolato omfattas av EU:s energieffektiviseringsdirektiv och energikartläggningar har genomförts vid tio enheter och ytterligare kartläggningar kommer att genomföras. Vi ser att det finns goda möjligheter till energieffektivisering och möjligheter till kostnadsbesparingar. Redovisning till den svenska energimyndigheten genomfördes under 2017.

Förorenad mark och farliga ämnen i byggnader

Någon förekomst av förorenad mark är inte känd och det finns inte några krav på undersökningar eller saneringsåtgärder. I Sverige har tre av anläggningarna blivit klassificerade enligt miljömyndigheternas Mifo-metodik för förorenad mark. Riskbedömningen är av administrativ karaktär och bygger inte på faktiska provtagningar. Samtliga anläggningarna ligger i den lägsta riskklassen och är inte prioriterade av myndigheterna för ytterligare undersökningar eller åtgärder.

Farliga ämnen som asbest förekommer i några enstaka byggnader och föranleder endast åtgärder i samband med större ombyggnader eller renoveringar. Förekomsten är dokumenterad och statusen inspekteras regelbundet. PCB-inventering har genomförts i de svenska verksamheterna där mindre mängder av de miljöfarliga ämnena identifierades. Sanering har genomförts enligt den svenska miljölagstiftningen.

Miljöanpassning av produkter

Intresset för miljöanpassade produkter ökar i samhället och en affärsmässig risk kan vara att företagets sortiment innehåller produkter som av hälso- eller miljöskäl inte accepteras av kunderna. Plasternas fossila ursprung har ifrågasatts av olika intressentgrupper. Vidare har förekomsten av mikroskopiska plastpartiklar i världshaven fått uppmärksamhet.

Som leverantör har Nolato vissa möj-

ligheter att möta denna risk men då de flesta produkterna tillverkas på uppdrag av kunderna måste utvecklingsarbetet ske i samspel med dem. Vi följer kontinuerligt utvecklingen för att kunna initiera utbyte av farliga ämnen, introduktion av mer miljöanpassade polymerer, samt utveckling av nya produkter. Vi har även koncernövergripande mål kring miljöanpassad produktutveckling och ökad användning av förnybara och återvunna material.

Klimatrelaterade risker

En av koncernens anläggningar är lokaliserad till ett område där framtida klimatförändringar kan orsaka skred (Göteborg). Vi följer här de risk- och sårbarhetsanalyser som utförs av myndigheterna.

Klimatförändringen är viktig för Nolato och på sidan 15 finns en översikt av hur koncernen arbetar med att minska sitt koldioxidavtryck. Samtidigt gäller det att ha beredskap för hur klimatförändringarna kan komma att påverka verksamheten ur ett ekonomiskt perspektiv. Det kan röra sig om skador på anläggningar och infrastruktur, men också aspekter som rör tillgång till råvaror, förhållanden hos leverantörer och förändrat kundbeteende. Skatter, avgifter och utsläppsbegränsningar kan naturligtvis också påverka Nolato.

Affärsetik

Bristande affärsetik kan skada Nolatos rykte och affärsverksamhet. Vi arbetar systematiskt för att förebygga korrupktion och andra oegentligheter (se sidan 22).

Mänskliga rättigheter

Kränkande av mänskliga rättigheter vid koncernens bolag eller hos våra leverantörer kan skada koncernens rykte och affärsverksamhet. Nolatos uppförandekod gäller på samma sätt över hela världen och genom information, utbildning, interna regelverk och uppföljning främjar vi skyddet av mänskliga rättigheter.

Energikostnader

Risken att kostnaden för energi stiger och väsentligt påverkar lönsamheten på ett negativt sätt och inom Nolato gäller detta framförallt inköp av el. Risken för negativa följder av stigande elpris hanteras genom att koncernen tecknar fastprisavtal för mellan 20 och 80 procent av de kommande fyra till tolv kvartalens behov. ■

Många aktiviteter under ett år

Inom Nolato hinner det hända mycket inom hållbar utveckling under ett år. Här följer ett axplock av initiativ och aktiviteter vid våra enheter i hela världen.

Sverige

- ▶ Nolato Polymer i Torekov har ersatt fossil eldningsolja med HVO, dvs biobaserad olja.
- ▶ Nolato MediTech i Hörby och Lomma fortsatte aktiviteterna inom Medical Excellence. Mer än 5.000 förbättringsförslag, varav 1.000 förslag inom miljö- och arbetsmiljöområdet, har nu införts. Bolaget informerade studenter om branschen och verksamheten, bland annat i samband med ARKAD vid Lunds Universitet (LTH). Metodiken för utvärdering av personalens arbetssituation uppdaterades med inriktning på psykosociala faktorer.
- ▶ Nolato Silikonteknik i Hallsberg identifierade betydande miljöaspekter enligt de nya kraven i ISO 14001:2015.
- ▶ Nolato MediTor i Torekov genomförde undersökningar kring avloppsvattnets egenskaper. En laddningsstation för elektriska bilar installerades. Fossil eldningsolja ersattes med HVO, dvs biobaserad energi.
- ▶ Nolato Gota i Götene arbetade framgångsrikt med målen för energi och vatten.
- ▶ Nolato Cerbo i Trollhättan introducerade en ny organisation för produktionen med bland annat tre produktionsledare. Inom arbetsmiljö (Gröna korset) infördes en fjärde rapporteringskategori som gäller potentiella arbetsmiljörisker. En värmeväxlare med högre energieffektivitet installerades. Bolaget investerade i sin första hybridmaskin för formsprutblåsning (delvis elektrisk) och energibesparingen beräknas uppgå till 30 – 40 procent. Även mängden spill kommer att minska. Systemet för kylning av hydrauloljor byggdes om vilket minskar risken för oljeläckage. Riskanalyser och utbildning i arbetsmiljö genomfördes.
- ▶ Nolato Plastteknik i Göteborg investeringar i energieffektiva utrustningar resulterade i att nyckeltalet för energianvändningen minskade med 10 procent.

Ungern och Rumänien

- ▶ Nolato Hungary i Mosonmagyaróvár har infört ett system för att i detalj kunna följa energianvändningen och avfallsvolymen. Utvecklingen följs upp varje kvartal. Bolaget erhöll utmärkelsen *Disabled Friendly Workplace Award* för sitt arbete med funktionshindrade personer.
- ▶ Nolato Romania i Negoiesti arbetade vidare med systemet för återanvändning och återtagning av förpackningar som sänds till kunderna.

Storbritannien

- ▶ Nolato Jaycare i Portsmouth installerade en robot som både förbättrar arbetsmiljön och minskar kassationerna. Arbetet med att ersätta äldre hydrauliska maskiner med energieffektiva elektriska maskiner fortsatte. Ett program för intern utbildning av tekniker förväntas bidra till ökad kompetens hos personalen och skapa karriärvägar.
- ▶ Nolato Jaycare i Newcastle uppvisade fina resultat jämfört med föregående år, exempelvis cirka 8 procent lägre vattenförbrukning, 4 procent lägre energianvändning och 10 procent lägre mängd avfall. Mängden farligt avfall minskade med 60 procent. En laddningsstation för elbilar installerades.

Polen

- ▶ Nolato Stargard certifierades enligt ISO 14001. Under året inträffade inga arbetsolyckor. Bolaget genomförde en ekologisk utflykt där medarbetare och familjer deltog. Avsikten var att väcka intresse för natur och miljö och bland annat genomfördes olika tävlingar, exempelvis bästa naturfoto och en ekologisk frågesport.

Schweiz

- ▶ Ett framgångsrikt projekt kring energi-effektivisering genomfördes.

Kina

- ▶ Nolato Beijing uppdaterade miljöledningssystemet till ISO 14001:2015. *Employee Care Programme* fortsatte med dialoger med bolagsledningen, utflykter och olika idrottsaktiviteter. Utbild-

ningsinsatserna inom e-learning utvecklades vidare med inriktning på säkerhet, kvalitet, lean manufacturing och språk. Utbildning av chefer i ledarskap. Fortsatt stöd till *Building Hope Together*, ett program där Nolato bidrar till en bättre situation vid en skola. Bolaget erhöll utmärkelsen *BDA Safety Month Best Practice Award*. Goda resultat vid kundernas revisioner och utvärderingar.

- ▶ Lövepac Converting i Beijing hade fokus på säkerhet under en månad och under en annan månad var inriktningen att bygga en god företagskultur. Bolaget hade också fokus på lean manufacturing.

Malaysia

- ▶ Nolato EMC i Penang var Platinum Sponsor för *Green and Health Carnival* vid ett tekniskt universitet.

USA

- ▶ Nolato Contour i Baldwin installerade ECO-Drive pressar, dvs mer energieffektiv utrustning. Utomhusbelysningen ersattes med LED-lampor och i verkstaden eliminerades användningen av farliga lösningsmedel. En plan utvecklades för att öka återvinningen av material. ■

Om hållbarhetsrapporten

Fokus på väsentligheter

Nolatos hållbarhetsrapport för 2017 enligt GRI G4 och Communication on Progress (Global Compact) omfattar aspekter som rör miljö, arbetsmiljö, sociala frågor och affärsetik. Ambitionen är att rapporten, tillsammans med kompletterande information, ska ge medarbetare och externa intressenter en transparent bild av bolagets aktiviteter inom hållbarhetsområdet (CSR/CR) och hur dessa samspelar med affärsverksamheten.

Alla enheter som ingick i Nolatos koncernen under 2017 ingår i rapporten. Sammanlagt har 22 (21) produktionsanläggningar bidragit med data. En översikt av de olika enheternas betydelse för rapporten ges i tabellen.

Redovisningsprinciper

Varje produktionsenhet bidrar med kvantitativ och kvalitativ information enligt Nolatos formulär för hållbarhetsrapporten. Bilden visar rapportens årscykel. Chefen för respektive bolag/enhet är ansvarig för kvalitetssäkring av den information som lämnas. Årets prestanda jämförs och verifieras med föregående års uppgifter. Ytterligare kvalitetskontroller görs i samband med intervjuer och platsbesök.

Utsläppen av koldioxid, svaveldioxid och kväveoxider från den direkta energianvändningen görs med hjälp av omräkningsfaktorer. Dessa baseras på energiinnehållet och kvaliteten på de bränslen som används. Beräkningen av utsläppen av koldioxid från den indirekta energianvändningen – främst elektricitet – baseras på emissionsfaktorer från DEFRA (Conversion Factors for Company Reporting 2015) för de länder där Nolato har verksamheter. Under året tillämpades uppdaterade omräkningsfaktorer då de tidigare faktorerna från 2010 ersattes med nya från 2015. I de flesta fall har detta minskat utsläppens storlek. I de fall där energileverantören presenterar specifik information kring energimixen används leverantörens beräkningsmodell. Information om utsläpp av VOC (lösningsmedel) baseras huvudsakligen på massbalansberäkningar. ■

Bolag/anläggning	Land	Medelantal anställda	Byggnadsyta (m ²)	Etabliringsår	Tillstånd enligt miljölagstiftningen	Betydelse för hållbarhetsrapporten
Nolato Beijing, Beijing	Kina	4.585	37.009	2001	Ja	Hög
Nolato Hungary, Masonmagyarovar	Ungern	670	18.431	2000	Ja	Hög
Lövepac Converting, Beijing	Kina	168	6.168	2010	Nej	Medelhög
Nolato Polymer, Torekov/Ängelholm	Sverige	59	11.035	1973, 1995	Ja	Medelhög
Nolato Jaycare, Portsmouth	UK	121	11.132	1986	Ja	Medelhög
Nolato Jaycare, Newcastle	UK	118	4.790	1998	Ja	Medelhög
Nolato MediTech, Hörby	Sverige	154	7.000	1999	Ja	Medelhög
Nolato MediTech, Lomma	Sverige	72	5.000	1980	Ja	Medelhög
Nolato Cerbo, Trollhättan	Sverige	120	11.000	1971	Ja	Medelhög
Nolato MediTor, Torekov	Sverige	68	4.500	1973	Ja	Medelhög
Nolato Gota, Götene	Sverige	176	23.004	1965	Ja	Medelhög
Nolato Contour, Baldwin	USA	194	8.361	1993	Ja	Medelhög
Nolato Plastteknik, Göteborg	Sverige	111	13.000	1980	Ja	Medelhög
Nolato Treff	Schweiz	211	11.000	1946	Nej	Medelhög
Nolato Lövepac, Skånes Fagerhult	Sverige	51	4.200	1968	Nej	Låg
Nolato Romania, Negoiesti	Rumänien	54	2.960	2010	Ja	Låg
Nolato Hertila, Åstorp	Sverige	26	4.474	2000	Ja	Låg
Nolato Silikonteknik, Hallsberg	Sverige	65	3.600	1995	Ja	Låg
Nolato Grizzly, Stargard	Polen	127	4.633	1996	Nej	Låg
Nolato, Penang	Malaysia	69	3.350	2016	Nej	Låg
Lövepac Converting, Shenzhen	Kina	6	580	2008	Nej	Låg

Nolato och GRI

Organisationen bakom GRI (Global Reporting Initiative) har fastställt frivilliga övergripande riktlinjer (numera en standard) för hur företag och andra organisationer ska rapportera om sina aktiviteter inom hållbar utveckling. Redovisning enligt GRI ska ha fokus på hållbarhetsaspekter som är väsentliga för organisatio-

nen och dess intressenter. Redovisningen ska ge en komplett, balanserad, jämförbar, noggrann och trovärdig bild av organisationens utveckling inom hållbarhetsområdet. Den ska omfatta såväl positiva som negativa aspekter. Nolato har valt att redovisa enligt Core i GRI G4 och indikatorerna är anpassade till utvärderingen av

väsentliga hållbarhetsfrågor som finns på sidan 9. Av tabellen nedan framgår i vilken omfattning Nolato arbetar med GRI G4.

SR i tabellen hänvisar till sidor i hållbarhetsrapporten (denna skrift) och AR hänvisar till årsredovisningen för 2017. ■

Kärnområden som omfattas av redovisningen (<i>General Standard Disclosures</i>)		
Beteckning enligt GRI	Krav eller indikator	Hänvisning
Strategi och analys		
G4-1	Uttalande från VD kring hållbarhetsfrågornas betydelse och Nolatos hållbarhetsstrategi.	SR3; AR8
G4-2	Beskrivning av de viktigaste effekterna för Nolatos intressenter, risker och möjligheter. Trender, mål och program.	SR12
Organisationsprofil		
G4-3	Namn på den redovisande organisationen.	Nolato AB (publ)
G4-4	Viktiga varumärken, produkter och tjänster.	AR5
G4-5	Plats för Nolatos huvudkontor.	Torekov
G4-6	Antal länder där Nolato är verksam och andra geografiska områden som är väsentliga med avseende på hållbar utveckling.	SR20; AR6
G4-7	Ägarförhållanden och legal form.	AR41
G4-8	Nolatos marknader och kunder.	AR6–7
G4-9	Antal anställda, antal verksamheter, nettoomsättning, skulder och tillgångar, kvantitet av sålda produkter.	AR5
G4-10	Anställda (typ av anställning, kön, region, fluktuationer i antalet anställda).	SR20
G4-11	Andel anställda som omfattas av kollektivavtal.	SR20
G4-12	Beskrivning av Nolatos leverantörskedja.	SR22
G4-13	Betydande förändringar under redovisningsperioden (storlek, struktur, ägare, leverantörer).	SR27
G4-14	Beskrivning av hur Nolato tillämpar försiktighetsprincipen.	SR8,11
G4-15	Anslutning till initiativ/åtaganden kring hållbar utveckling.	SR8
G4-16	Medlemskap/deltagande i nationella och internationella organisationer.	SR31
Väsentliga aspekter och avgränsningar		
G4-17	Bolag som ingår i Nolatos finansiella redovisning. Bolag som ingår i hållbarhetsrapporten.	SR27
G4-18	Process för att definiera redovisningens innehåll och avgränsningar.	SR27
G4-19	Förteckning över alla väsentliga aspekter som definierar redovisningens innehåll.	SR9
G4-20	Motivering till varför aspekterna betraktas som väsentliga inom Nolato. Interna avgränsningar av aspekterna.	SR9
G4-21	Motivering till varför aspekterna betraktas som väsentliga utanför Nolatos. Externa avgränsningar av aspekterna.	SR9
G4-22	Kommentarer till korrekationer av tidigare redovisad information.	SR27
G4-23	Betydande förändringar jämfört med tidigare redovisningar av väsentliga aspekter och avgränsningar.	Inga betydande förändringar
Engagemang med intressenter		
G4-24	Förteckning över intressenter där Nolato är engagerat.	SR10
G4-25	Grunderna för identifieringen av intressenter.	SR10
G4-26	Beskrivning av Nolatos engagemang med intressenter.	SR10,12,22
G4-27	Nyckelområden i engagemanget med intressenter och hur Nolato hanterar dessa områden.	SR10

Redovisningsprofil		
G4-28	Redovisningsperiod.	Kalenderår 2017
G4-29	Datum för den föregående hållbarhetsrapporten.	Mars 2017
G4-30	Redovisningscykel.	SR27
G4-31	Kontaktperson för hållbarhetsrapporten.	Torbjörn Brorson
GRI innehållsförteckning		
G4-32	Referenser till krav och indikatorer i GRI.	Den här förteckningen.
G4-33	Policy för extern verifikation av redovisningen.	Ingen extern verifikation.
Styrning		
G4-34	Struktur för Nolatos styrning av hållbarhetsarbetet.	SR7-8
Etik och integritet		
G4-56	Nolatos grundläggande värden, uppförandekod och policys.	SR8; www.nolato.se/hallbarhet
G4-58	Rapporteringsmekanismer för oetiskt beteende, exempelvis whistleblowing.	SR22

Indikatorer		
Beteckning enligt GRI	Krav eller indikator	Hänvisning
Ekonomi		
G4-EC1	Genererat och fördelat ekonomiskt värde.	SR24
G4-EC2	Ekonomiska konsekvenser samt risker och möjligheter som orsakas av klimatförändringen.	SR25
G4-EC3	Omfattningen av organisationens förmånsbestämda åtaganden.	AR81
G4-EC4	Väsentligt finansiellt stöd från den offentliga sektorn.	Inget under året.
Miljöansvar		
Material		
G4-EN1	Materialanvändning förnybara och inte förnybara material.	SR16–17
G4-EN2	Återvunnet material i procent av materialanvändningen.	SR16–17
Energi		
G4-EN3	Direkt energianvändning.	SR14–15
G4-EN4	Indirekt energianvändning.	SR14–15
G4-EN5	Energiintensitet.	SR14–15
G4-EN6	Minskning av energianvändningen.	SR14–15
G4-EN7	Minskning i energiförbrukning hos produkter.	SR18–19
Vatten		
G4-EN8	Total vattenanvändning per källa.	SR17
Utsläpp		
G4-EN15	Direkta utsläpp av växthusgaser (scope 1).	SR15
G4-EN17	Andra indirekta utsläpp av växthusgaser (scope 3).	SR15
G4-EN18	Växthusgasintensitet.	SR15
G4-EN19	Initiativ för att minska utsläppen av växthusgaser.	SR15
G4-EN20	Utsläpp av ozonnedbrytande ämnen.	SR16
G4-EN21	NO _x , SO ₂ och andra betydande luftföroreningar.	SR15–16

Avlopp och avfall		
G4-EN22	Utsläpp till avlopp.	SR17–18
G4-EN23	Avfallsmängd per kategori och behandlingsmetod.	SR18
G4-EN24	Antal och volym av betydande spill.	SR19
Produkter och tjänster		
G4-EN27	Åtgärder för att minska miljöpåverkan från produkter och tjänster, samt resultatet härav.	SR18–19
Efterlevnad		
G4-EN29	Böter och andra sanktioner för överträdelse mot miljölagstiftning och miljöbestämmelser.	SR11
Transporter		
G4-EN30	Betydande miljöpåverkan från transporter.	SR18
Övergripande		
G4-EN31	Kostnader och investeringar för miljöåtgärder.	SR24
Utvärdering av leverantörer		
G4-EN32	Andel nya leverantörer som utvärderades med avseende på miljö.	SR22
Socialt ansvar		
G4-LA5	Deltagande i skyddskommittéer.	SR20
G4-LA6	Omfattning av arbetsskador och arbetsrelaterade sjukdomar.	SR21
Träning och utbildning		
G4-LA9	Genomsnittligt antal och utbildningstimmar per anställd och år.	SR20
G4-LA11	Andel av anställda som deltar i utvecklingssamtal eller motsvarande.	SR21
Diversitet och jämställdhet		
G4-LA12	Sammansättning av styrelse och ledning samt uppdelning av andra anställda efter kön, åldersgrupp, etc.	SR20
Utvärdering av leverantörer		
G4-LA14	Andel nya leverantörer som utvärderades med avseende på arbetsförhållanden.	SR22
Mänskliga rättigheter		
Ickediskriminering		
G4-HR2	Andelen medarbetare som informerats/utbildats mänskliga rättigheter.	SR20
G4-HR3	Incidenter kring diskriminering och vidtagna åtgärder.	SR20
Barnarbete		
G4-HR5	Verksamheter för vilka man uppmärksammat risken för barnarbete och åtgärder som vidtagits.	SR19
Tvångsarbete		
G4-HR6	Verksamheter för vilka man uppmärksammat att det finns väsentlig risk för tvångsarbete och åtgärder som vidtagits.	SR20
Utvärdering av leverantörer		
G4-HR10	Andel nya leverantörer som utvärderades med avseende på mänskliga rättigheter.	SR22
Samhälle		
Lokalsamhällen		
G4-SO1	Andel av verksamheten som deltar i samhällsaktiviteter.	SR23
Antikorruption		
G4-SO4	Information och utbildning för att motverka korruption.	SR22
G4-SO5	Konfirmerade händelser av korruption och vidtagna åtgärder.	Inga registrerade händelser

FN Global Compact

Tio principer kring ansvarsfullt företagande

Nolato anslöt sig under 2010 till Förenta Nationernas initiativ för ansvarsfullt företagande, Global Compact. Koncernen blev därmed en del av ett världsomspännande nätverk som idag består av mer än 12.900 organisationer, varav 9.600 företag i 160 länder. Nolato deltar som *Signatory*.

Genom Global Compact stöder Nolato tio grundläggande principer inom mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljöhänsyn och motarbetande av korruption. De tio principerna grundar sig på olika FN-konventioner, exempelvis deklARATIONEN om mänskliga rättigheter samt konventionen

mot korruption. Numera ansluter också de Globala mål som FN presenterade hösten 2015 till Global Compact. Under 2016 kopplade Nolato koncernmålen till de Globala målen.

Skriften Nolatos själ, som bland annat omfattar koncernens uppförandekod, är ett viktigt internt dokument, som vägleder och samordnar de anställdas aktiviteter i linje med de tio principerna. Regelbundet genomförs utvärdering av hur koncernbolagen uppfyller koncernens uppförandekod. I inledningen till hållbarhetsrapporten kommenterar Nolatos VD Christer Wahlquist hur bolaget under året arbetat med Global Compact.

Communication On Progress

Det är ett krav att organisationer som anslutit sig till Global Compact ska göra en årlig redovisning (Communication on Progress; COP) av hur man uppfyller de tio principerna. I Nolatos fall utgår vi från informationen som lämnas i årsredovisningen och hållbarhetsrapporten. Tillsammans ger redovisningarna en rättvisande bild av hur Nolato stöder och följer principerna i Global Compact. För att förenkla Communication On Progress utnyttjar vi GRI-indikatorer och i korsreferenstabellen nedan framgår det vilka indikatorer som är relevanta i sammanhanget. ■

Global Compact principer	GRI indikatorer
Mänskliga rättigheter	
1. Företagen ska stödja och respektera internationellt proklamerade mänskliga rättigheter.	G4-HR2, G4-HR7, G4-S01
2. Företag ska försäkra sig om att de inte är delaktiga i kränkningar av mänskliga rättigheter.	G4-HR1, G4-HR10-11
Arbetsvillkor	
3. Företagen ska upprätthålla föreningsfrihet och erkänna rätten till kollektiva förhandlingar.	G4-11, G4-HR4
4. Företagen ska verka för avskaffande av alla former av tvångsarbete.	G4-HR6
5. Företagen ska verka för avskaffande av allt barnarbete.	G4-HR5
6. Företagen ska verka för avskaffande av all diskriminering vid anställning och yrkesutövning.	G4-10, G4-LA1, 9, 11, G4-HR3
Miljö	
7. Företagen ska stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker.	G4-EN1, 3, 8, 15, 17, 20, 21, 27, 31
8. Företagen ska ta initiativ för att främja större miljömässigt ansvarstagande.	G4-EN1-10, 15-24, 27
9. Företagen ska uppmuntra utveckling och spridning av miljövänlig teknik.	G4-EN6, 7, 19, 27
Korruption	
10. Företagen ska motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning.	G4-56, 58, G4-S04, 5

Styrelsens intygande och underskrift

Hållbarhetsrapporten har upprättats enligt kraven i 6 kap. 12§ ÅRL och innehåller moderbolagets och koncernens hållbarhetsrapportering i enlighet med 6 kap. 11§

ÅRL samt upprättats enligt GRI G4 och Communication on Progress (Global Compact). Hållbarhetsrapporten har godkänts av styrelsen för publicering den 8 mars 2018.

Torekov den 8 mars 2018

Fredrik Arp
Styrelsens ordförande

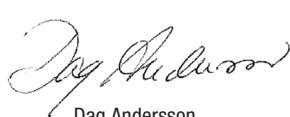
Sven Boström-Svensson
Styrelseledamot

Henrik Jorlén
Styrelseledamot

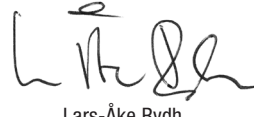
Lovisa Hamrin
Styrelseledamot

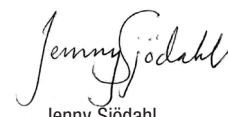
Dag Andersson
Styrelseledamot

Åsa Hedin
Styrelseledamot

Lars-Åke Rydh
Styrelseledamot

Jenny Sjö Dahl
Styrelseledamot

Christer Wahlquist
Verkställande direktör

Björn Jacobsson
Arbetslagrepresentant

Håkan Svensson
Arbetslagrepresentant

Revisorns yttrande angående den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 6–31 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av håll-

barhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Torekov den 12 mars 2018

Ernst & Young AB

Stefan Engdahl
Auktoriserad revisor

Definitioner och ordförklaringar

Arbetsrelaterad sjukdom En arbetsrelaterad sjukdom orsakas av långvarig exponering för någon speciell arbetsmiljöfaktor. Exempel på faktorer är buller, damm och lösningsmedel.

Arbetsrelaterad skada En arbetsrelaterad skada är en plötslig händelse (olycka) som kan hänföras till arbetet och som ger upphov till ett sår eller annan skada. Typiska arbetsskador i polymerindustrin är skärsår, fall och skador som orsakas av tunga lyft och repetitivt arbete. Nolato rapporterar arbetsrelaterade skador som en olycka som orsakar mer än en dags frånvaro (Lost Work Case; LWC). Frekvensen normeras genom antalet arbetsskador anges per miljon arbetade timmar.

CDP Carbon Disclosure Project är ett frivilligt system för redovisning av företagens klimatpåverkan. Primär målgrupp är internationella investerare som kan utnyttja informationen om klimatrisker i samband med investeringar i olika bolag. Nolato redovisar enligt CDP sedan 2015.

CFC/HFC Gaser som innehåller klorfluorkarboner (CFC), klorfluorkolväten (HFC) och föreningar som innehåller fluor har negativa effekter på miljön genom deras ozonnedbrytande egenskaper och påverkan på klimatet. Innehållet av fluor gör att gaserna kallas F-gaser och inom EU regleras sedan 2015 sådana gaser av F-gasförordningen. Gaserna kan finnas i kyl- och värmepumpar, brandskyddsutrustning och elektriska brytare.

CLP Classification, Labelling and Packaging är en EU-lagstiftning som behandlar farorna med kemiska ämnen och blandningar och hur användare ska informeras om dem. Bestämmelserna infördes under 2015.

COP Communication On Progress är en årlig rapport som överlämnas till Förenta Nationerna och som redovisar hur Nolato arbetar med de tio principerna i Global Compact.

CSR/CR Corporate Social Responsibility/ Corporate Responsibility är begrepp som innefattar hur företag arbetar med frågor

som rör miljö, socialt ansvar, ekonomiskt ansvar och affärsetik. Används ofta med samma innebörd som begreppet ”hållbar utveckling”.

EMC Skärmning av elektronik för att uppnå elektromagnetisk kompatibilitet (EMC).

Energieffektiviseringsdirektivet EU-direktiv som infördes under 2015 och som bland annat omfattar energikartläggningar hos stora företag. Nolato omfattas av direktivet och genomför energikartläggningar.

Energianvändning Nolato redovisar både den direkta energianvändningen (användning av bränslen i egna energianläggningar) och den indirekta användningen (inköpt el och fjärrvärme).

Extrudering Tillverkningsmetod för kontinuerlig framställning av produkter i strängform, till exempel slangar.

Formsprutning Tillverkningsmetod för produktion av polymera komponenter. Materialet, till exempel någon typ av plast, sprutas under högt tryck in i en form där komponenten tillverkas.

5s En japansk metod för att skapa ordning och reda på arbetsplatsen. Här ingår att sortera, systematisera, städa, standardisera och se till. 5s är en viktig del i lean manufacturing.

Global Compact Ett initiativ från Förenta Nationerna för ansvarsfullt företagande. Deltagande organisationer åtar sig att stödja tio grundläggande principer inom mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljöhänsyn och motarbetande av korruption. Nolato anslöt sig till Global Compact under 2009.

Globala mål Vid FN:s toppmöte 2015 antog världens stats- och regeringschefer 17 Globala mål och Agenda 2030 för hållbar utveckling. De Globala målen och Agenda 2030 syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. De Globala målen

är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

GRI Global Reporting Initiative har fastställt frivilliga övergripande riktlinjer för hur företag och andra organisationer ska rapportera om sina aktiviteter inom hållbar utveckling. GRI G4, som introducerades under 2013, ersätts under 2018 av GRI Standards.

Hållbar utveckling En utveckling som ”tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov”. Hållbar utveckling omfattar ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Hållbarhetsrapport Enligt ett EU-direktiv har den svenska regeringen beslutat att det från och med 2017 blir obligatoriskt för stora bolag att hållbarhetsrapportera. Hållbarhetsrapporten ska innehålla de icke-finansiella upplysningar som behövs för förståelsen av företagets utveckling, ställning, resultat och konsekvenserna av dess verksamhet, däribland upplysningar i frågor som rör miljö, personal och sociala förhållanden, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption.

ISO 14001 Internationell standard kring miljöledningssystem som introducerades 1996. För närvarande är drygt 345.000 organisationer över hela världen certifierade enligt kraven i ISO 14001. En uppdaterad version av standarden publicerades under 2015 (ISO 14001:2015).

ISO 26000 Internationell standard som ger vägledning kring hur organisationer kan hantera frågor som rör socialt ansvar. Standarden introducerades under 2010 och utgör bakgrund till Nolatos uppförandekod.

ISO 45001 Internationell standard för hälsa och säkerhet. Ersätter OHSAS 18001 och kommer att publiceras under 2018.

ISO 50001 Internationell standard för energiledningssystem. ▶

Koldioxid (CO₂) Koldioxid bildas vid alla processer där kolinnehållande material förbränns, exempelvis vid förbränning av fossila bränslen. Utsläppen av koldioxid ökar den globala uppvärmningen (växthuseffekten).

Konfliktmineral Tantal, tenn, guld och volfram kallas för konfliktmineraler om de härrör från Demokratiska republiken Kongo och närliggande länder. Benämningen har uppkommit eftersom det pågår väpnade konflikter i regionen, där gruvverksamheten ofta bidrar till fortsatta konflikter och leder till brott mot mänskliga rättigheter.

Lean manufacturing Systematisk metod för att hantera resurser på ett effektivt sätt. Syftet med lean manufacturing är att identifiera alla faktorer i en produktionsprocess som inte skapar värde hos kunden.

Miljöaspekt De delar av en organisations aktiviteter, produkter eller tjänster som samspelar med miljön.

Miljörelaterade kostnader Kostnader som kan hänföras till åtgärder för att förebygga, minska eller återställa miljöpåverkan som orsakas av organisationens verksamheter. Motsvarande gäller för kostnader inom arbetsmiljöområdet. Kostnaderna omfattar bland annat administration, inköp av externa tjänster, avgifter till myndigheter, underhåll av miljöledningssystem, avfallskostnader samt kostnader för externa inspektioner och revisioner.

Miljörelaterade investeringar Investeringar för att förebygga och minska miljöpåverkan från organisationens verksamheter. Motsvarande gäller för investeringar i bättre arbetsmiljö.

LWC Arbetsolycka som orsakar minst en dags frånvaro (Lost Work Case).

NGO Non-Governmental Organisation, frivillig organisation.

NOx (kväveoxider) Gasformiga oxider som bildas vid förbränningsprocesser genom oxidation av kväve. Ämnena är skadliga för miljö och hälsa och orsakar bland annat försurning och övergödning.

OHSAS 18001 Standard som rör hälsa och säkerhet på arbetsplatserna. Kommer att ersättas av standarden ISO 45001.

PCB Polyklorerade bifenyler, är en grupp miljö- och hälsoskadliga industrikemikalier. Användningen av PCB förbjöds i Sverige 1972, men ämnet finns fortfarande kvar i miljön på grund av dess långa nedbrytningstid.

Polymerer Kemiska föreningar som består av mycket långa kedjor uppbyggda av mindre repeterande enheter (monomerer). Plast och gummi är exempel på polymera material.

REACH Kemikalielagstiftning inom EU som syftar till säkrare hantering av kemikalier. Kemiska ämnen ska registreras för en viss

användning och särskilt farliga ämnen kan beläggas med restriktioner.

RoHS EU-lagstiftning som begränsar användningen av vissa miljö- och hälsofarliga ämnen.

SO₂ (svaveldioxid) Svaveldioxid bildas då petroleumprodukter förbränns. Gasen bidrar till försurning av vattendrag och mark. I högre koncentration är svaveldioxid skadlig för människors hälsa.

Uppförandekod (Code of Conduct) Riktlinjer för Nolatos medarbetare, styrelse, leverantörer m.m. inom affärsetik, miljö, arbetsförhållanden och socialt ansvar.

Vattenfotavtryck Den totala volymen färskvatten som används för att producera företagets varor och tjänster.

VOC är lättflyktiga organiska föreningar (Volatile Organic Compounds). En grupp av organiska föreningar som lätt förångas i rumstemperatur. Halten av lättflyktiga kolväten i luften har negativa hälso- och miljöeffekter, bland annat bidrar de till bildandet av marknära ozon. ■

Nolato AB

269 04 Torekov
 Besök: Nolatovägen
 Tel: 0431 442290
 Fax: 0431 442291
 E-post: info@nolato.com

Nolato Beijing

402 Longsheng Industrial Park
 7, Rong Chang Road East
 Beijing Development Area
 Beijing 100176, Kina
 Tel: +86 10 6787 2200

Nolato Beijing Medical
 402 Longsheng Industrial Park
 7, Rong Chang Road East
 Beijing Development Area
 Beijing 100176, Kina
 Tel: +86 10 6787 2200

Kristianstad
 Krinova Incubator & Science Park
 Nolato AB 2022:210
 Stridsvagnsvägen 14
 291 39 Kristianstad
 Tel: 0708-74 41 70

San Diego, USA
 16208 Palomino Mesa Ct
 San Diego, CA 92127, USA
 Tel: +1 858 859 5270

Nolato Cerbo

Box 905, 461 29 Trollhättan
 Besök: Verkmästarevägen 1-3
 Tel: 0520 409900

Paris, Frankrike
 15, Rue Vignon
 FR-75008 Paris, Frankrike
 Tel: +33 1 47 975284

Nolato Contour

660 VandeBerg Street
 Baldwin, WI 54002, USA
 Tel: +1 715 684 4614

Nolato Gota

Box 29, 533 21 Götene
 Besök: Alsborgsgatan 2
 Tel: 0511 342100

Nolato Hertila

Persbogatan 1
 265 38 Åstorp
 Tel: 042 66880

Nolato Hungary

Jánossomorjai utca 3
 HU-9200 Mosonmagyaróvár, Ungern
 Tel: +36 96 578770

Negoiesti, Rumänien
 DIBO Industrial Park, H13
 Negoiesti, Prahova,
 Romania, 107086

Nolato Jaycare

Portsmouth, Storbritannien
 Walton Road, Farlington
 Portsmouth Hampshire, PO6 1TS
 Storbritannien
 Tel: +44 2392 370102

Newcastle, Storbritannien
 New York Way, New York Ind. Park
 Newcastle upon Tyne NE27 0QF
 Storbritannien
 Tel: +44 191 296 0303

Lövepac Converting

4th Floor, Building 3,
 No. 21 Xingsheng Road
 BDA, Beijing, 100176
 Kina
 Tel: +86 10 6780 5580

Shenzhen, Kina
 Unit 2010, Building 3C
 Tian an Cloud Park
 No. 2018, Xue Gang Road, Bantian
 Longgang District Shenzhen, Kina
 Postcode: 518129
 Tel: +86 755 8610 6065

Penang, Malaysia
 Nolato EMC Production Center
 Plot 368, Lorong Perindustrian Bukit
 Minyak 21, Penang Science Park,
 14100 Simpang Ampat
 Penang, Malaysia
 Tel: + 604 50 57 830

Nolato Lövepac

Ringvägen 5
 286 73 Skånes Fagerhult
 Tel: 0433 32300

Beijing, Kina
Nolato Automotive Components
 402 Longsheng Industrial Park
 7, Rong Chang Road East
 Beijing Development Area
 Beijing 100176, Kina
 Tel: +86 10 6787 2200

Nolato MediTech

Box 93, 242 21 Hörby
 Besök: Medicingatan 4
 Tel: 0415 19700

Lomma
 Box 28, 234 21 Lomma
 Besök: Koppargatan 13
 Tel: 0415 19700

Nolato MediTor

269 04 Torekov
 Besök: Nolatovägen
 Tel: 0431 442260

Nolato Plastteknik

Box 4123, 422 04 Hisings Backa
 Besök: Exportgatan 59
 Tel: 031 588400

Nolato Polymer

269 04 Torekov
 Besök: Nolatovägen
 Tel: 0431 442200

Ängelholm
 Framtidsgatan 6
 262 73 Ängelholm
 Tel: 0431 442200

Nolato Silikonteknik

Box 62, 694 22 Hallsberg
 Besök: Bergsmansvägen 4
 Tel: 0582 88900

Győr, Ungern
 Nolato EMC Production
 Center Limited Liability Company
 Bükkfa utca 10
 HU-9027, Győr

Beijing, Kina
 402 Longsheng Industrial Park
 7, Rong Chang Road East
 Beijing Development Area
 Beijing 100176, P.R. China
 Tel: +86 10 6787 2200

Penang, Malaysia
 Nolato EMC Production Center Sdn. Bhd.
 Plot 368, Lorong Perindustrian Bukit
 Minyak 21, Penang Science Park,
 14100 Simpang Ampat
 Penang, Malaysia
 Tel: + 604 50 57 830

Nolato Stargard

UL. Uslogowa 1
 73-110 Stargard
 Polen
 Tel: +48 91 573 6362

Nolato Treff

Taastrasse 16, 9113 Degersheim
 Schweiz
 Tel: +41 71 372 55 55

www.nolato.se